

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 22. (82.) ÉVF. • 6. SZÁM • 2012. JÚNIUS • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Czire Alpár

A jövőt kezünkben tartani

• Pünkösdi ünnepén némelyeket szíven talált az apostolok által hirdetett evangélium. Bennük a lélek mélyén szunnyadó parázs lánggra lobbant, és cselekvő szerepvállalásra buzdította őket az evangélium ügyében.

Nekünk is vannak elhatározásaink, szerepvállalásaink. Egyházunk kiemelkedő jelentőségű eseményre készül: a politikai döntések következtében szétszakított erdélyi és magyarországi egyházrészeket testvéri kéznyújtással egyesíteni.

Az ünnep és az idő múlásával az első keresztény gyülekezetet az állhatatosság, az „egy szívvel, egy lélekkel” való közösségvállalás tartotta meg.

Az ünnep és az idő múlásával egységre törekvő, de sokszínű unitárius közösségeink jövője a cselekvő módon felelősséget vállaló embereken múlik. Rajtunk. Kezünkben tartjuk a jövőndőt. Legyenek ezek féltőn egymáshoz simuló kezek, melyek felemlenek...

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

A tartalomból:

Szerepek

3

Kik is vagyunk ott legbelül?

10

Egymásért vagyunk, összetartozunk

20

Munkálkodó és találkozó asszonyaink

23

Mi már készülünk a színjátsszóra!

25

„Kezem az égre emelem, s mondom: Örökké élek én!” (5Móz 32,40)

• **Május 7–9.** között került sor a **II. évnegyedi lelkeszi értekezletekre.** A kolozs-tordai és marosi egyházkör lelkeszei május 7-én Magyarországon, a székelykeresztúri és a székelyudvarhelyi egyházkör lelkeszei május 8-án Székelyderzsben, a háromszék-felsőfehéri és a küküllői egyházkörbeliek pedig május 9-én Magyarsáron találkoztak. A lelkeszi értekezletek napirendjén a hagyományos bibliamagyarázat, illetve különféle főhatósági és egyházközi ügyek mellett két előadást hallgathattak meg a jelenlevők. **Dr. Ambrus Tibor** *Vezetési és kommunikációs alapismeretek* című interaktív előadásában az intézményvezetés alapelemeit, a belső és külső kommunikációs szempontokat, vezetési módszereket és a problémamegoldó technikákat osztotta meg. **Dr. Selinger Sándor** *Erdélyi unitárius egyházkörök térinformatika alapú adatbázisa* címmel tartott előadást.

A lelkeszi értekezletek keretében a Zsinat és a Főtanács 2012. évi üléseiről is esztették.

• **Május 16-án és 22-én rendkívüli lelkeszi értekezletekre** került sor az egyházi jogszabályok új tervezetének véleményezése tárgyában. A kolozs-tordai, küküllői és székelyudvarhelyi egyházkörök lelkeszei Dicsőszentmártonban, a marosi, székelykeresztúri és háromszék-felsőfehéri egyházkörök lelkeszei Székelykeresztúron találkoztak.

• **Május 19-én** Kövenden (kolozs-tordai egyházkör), Ádámoson (küküllői egyházkör) és Városfalván (székelyudvarhelyi egyházkör), **június 2-án** Bencédben (székelykeresztúri egyházkör), Bölonben (háromszék-felsőfehéri egyházkör), illetve a marosvásárhely-kövesdombi egyházköztségben (marosi egyházkör) szervezték meg az egyházközi közgyűléseket. A közgyűléseken az esperesi jelen-

tés és részjelentések megtárgyalása mellett sor került az Alaptörvény, a Szervezeti és Működési Szabályzat, a választási szabályzat új tervezetének véleményezésére is.

• **Szabédi Lászlóra emlékeztek** Kolozsváron és Szabédon. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, a Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, a Korunk Akadémia, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága és a szabédi unitárius egyházköztség szervezésében huszonegyedik alkalommal kerültek megszervezésre a *Szabédi Napok*, melyen Szabédi László költő, újságíró, nyelvész életművére emlékeztek a jelenlevők. Az ünnepség május 11-én kezdődött Kolozsváron a Lázár utcai *Szabédi László Emlékháznál* tartott megemlékezéssel, majd a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban tartott előadássorozattal folytatódott. A konferencia befejezése után a Házsongárdi temetőben megkoszorúzták Szabédi László sírját. Szombaton, május 12-én a rendezvénysorozat alkalmával ünnepi istentiszteletet tartottak a szabédi unitárius templomban, melyet kulturális program színesített.

• **Május 12-én** került sor a várfalvi unitárius egyházköztség lelkeszének, Barabás Zsoltnak a beiktatására. A szószéki szolgálatot Bálint Benczédi Ferenc püspök végezte, az új lelkeszt Rüszt Fogarasi Tibor esperes iktatta be hivatalába.

• **Május 12-én** a szindi unitárius papilakon vezetőségi tréninget tartott a mészkői unitárius egyházköztség újonnan választott keblitanácsa. A képzés célja az együttműködésen alapuló, célokban gondolkodó egyházközszégi vezetés kialakítása. A képzés rendjén csapatépítő, párbeszéd-készség fejlesztő játékokra, gyülekezeti genogram (családfa) készítésére és az önkéntes munkát ösztönző interaktív előadásra került sor. A

képzés kivitelezésében Újvárosi Katalin székelymuzsnai és Demeter Sándor Lóránd székelyderzsi lelkeszek segítettek.

• **Május 26-án** *Térjete be!* címmel gyülekezeti délutánt szervezett a datki unitárius egyházköztség. A templomi áhítattal kezdődő rendezvényen Kisgyörgy Zoltán *Harangoskönyv* című kötetének bemutatójára került sor, majd gyermektevékenységen és szeretetvendégségen vehettek részt a jelenlevők. A rendezvény záró mozzanataként a helyi ifjúsági egyesület előadásában Tamási Áron *Kivirágzott kecskeszarvak* című novellájának színpadi szabad feldolgozását tekinthette meg a közönség.

Halottunk

• **Fazakas Károly** nyugalmazott unitárius lelkesz május 12-én, életének 79. évében hirtelen elhunyt. 1933-ban született Fiafalván, 1953-ban érettségi vizsgát tett a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumban. Teológiai tanulmányait a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán végezte 1953–1957 között. Lelkeszi szolgálatát 1957-ben kezdte Küküllőszéplakon, 1958–1975 között Magyarzsákon, 1975-től Ürmösön, 1991-től Csekefalván szolgált. 1995-ben történt nyugdíjba vonulása után Székelykeresztúron élt.

Temetésére május 14-én került sor a helyi unitárius templomból a timafalvi temetőbe. A temetési szertartást Lőrinczi Lajos csehéfalvi lelkesz, a székelykeresztúri egyházkör esperese végezte. Győr Dávid kolozsi lelkesz, közigazgatási előadótanácsos az egyházi főhatóság képviselőjében és az egykori tanítványok nevében, Szabó Előd ürmösi lelkesz a néhai által szolgált egyházközszégek nevében, Vida Rozália alsóboldogfalvi lelkesz az ULOSZ részéről mondott búcsúbeszédet. Emléke legyen áldott!

Szerepek

Kedves Olvasó! Talán vártad, hogy hazaérkezz, s most kényelmesen elhelyezkedve kezdedben tarthasd az Unitárius Közlönyt. Fürkésző szempárod gyors megszokottsággal pásztázza végig az oldalakat, a címeket, és tulajdonképpen keresed önmagad. Keresed azt a mondatot, amelyben magadra ismersz, keresed azt a szót, amely csakis Neked szól.

Nos, annak reményében, hogy ebben a lapszámban is megtalálsz helyed, és fölismered a Neked szánt üzenetet, máris azt kérem Tőled, hogy a képzelet fénysebességével repülj vissza a nemrég ünnepezt pünkösdi események kellős közepébe.

Ott állsz Jeruzsálem főterén. Alig érzed jelét az életnek, mintha valami gonosz sugallta közömböség lengne körül mindent. A csend olyan, mint a villámcsapás és mennydörgés közötti süket időtáv, mintha megüresedett volna a világ. A szédítő hőségben gutaütött ájultsággal figyelsz fel arra, hogy valami készülöben van. Egyre több ismeretlen arcba ütközik tekinteted, s igyekszel megfejteni, hogy melyikük krétai, s melyikük arab. Kezdetben még szórakoztató, ahogyan vizsgálod őket, s pártusok, médek, elámiták, zsidók és prozeliták érthetetlen alkudozásai és vitatkozásai közt olykor megüti füled egy-egy ismerősen csengő szó. Majd huncut szellő simul végig a naptól megégett arcodon, s ügyetlen mozdulattal feléje tartod fejed, de csalódnod kell, mert a fölkapott forró homokot szemedbe szórja. S amíg kínok közt kitörlöd, durva posztó köntösöd sarkával, addigra már a főtér megtelik emberrel, állattal és a sokaság monoton zsvajgásával.

Még könnyes a szemed, de közben te is elindulsz. Szinte magával

sodor a tömeg, amikor meglátod az idétlenül összetákolt emelvényen a tizenkettőt. Egy csapzott hajú, rozsdás szakállú, merev arcvonású férfi, kis természetével és hátrázott kiállásával fölemeli hangját, amely túlszárnyalja a lármát!

Meglepődsz, mikor az első percek múltával kissé lecsillapodik a tömeg, s a beszéd egyre hallhatóbb

„Amikor ezt hallották, mintha szíven találták volna őket, ezt kérdezték Pétertől és a többi apostoltól:
»Mit tegyünk, atyámfiai, férfiak?«” (Apcsel 2,37)

bá válik. Amikor sikerül végre megfelelő kilátóhelyet taposnod és könyökölnöd magadnak az amúgy orrcsavaró büztől hömpölygő emberáradatban, ott marad tekinteted a vörös szakáll naptól megcsilánzó fényén. Az immár felerősödött szél olyan, mintha zúgást hallanál az égből, s az egyre hangosabb beszéd mintha versenyre kelne a zúgással. Te figyelsz, s a beszélő egy pillanatra szembenéz veled, mintha megismert volna. Őszszenéztek, de aztán rögtön elfordítja fejét, s Te úgy érzed, hogy abban a találkozásban van valami csodálatos. Ettől a pillanattól kezdve többé már nem tudod levenni róla a szemed. Hevesen verni kezd a szíved, megfedekezsz szomjúságodról, a talpadat égető, hegyes kő okozta sebről, a tolongókról, és mindenről, ami körülötted történik. Csak rá és beszédére, lelkedet simogató szavaira figyelsz. Mintha minden egyes szava szíven találna! Lábad remegni kezd, ereidben bizsergés támad, s mindezek ellenére mélységes nyugalmat és biztontságot érzel. Valósággal szétárad benned egy ismeretlen lelkesedés, s arra leszel figyelmes, hogy Te magad is kérded a többiekkel

**BÍRÓ
ATTILA**

együtt, hogy „mit tegyünk, atyámfiai?”

Ekkor már felgyorsul körülötted minden, pörögnek az események. Valami ősi erő, elhatározás ébred fel Benned, s ott nyomban eldöntöd, hogy más ember leszel. Egy belső hang készítet erre, s amíg így magányodban ismerkedsz új érzéseiddel, arra eszmélsz föl, hogy

valaki vizet önt lázas homlokodra. Ott áll előtted a vörös szakállú, mélyen szemedbe néz, s valami olyasmit mond, hogy: „megkeresztellek Jézus Krisztus nevében, bűneid bocsánatára..., s megkapod a Szentlélek ajándékát!”

Kedves Olvasó! Valahányszor egy-egy bibliai történetet vagy példázatot hallunk, igyekszünk fölismerni magunkat benne. Rögtön leosztjuk a szerepeket, és általában úgy, hogy mi leszünk a tékozló fiúk, a bűnös asszonyok és az egytalentumos szolgák. Mintha kötelező lenne a negatív szerepvállalás. Ez nem így van! Miért ne lehetnénk a megbocsátó atya, aki gyakorolni tudja az irgalmasságot és a szeretetet, a két vagy öt talentumos hű szolga, aki a rá bízott feladatot komolyan veszi. Lehetnénk egy azok közül, akik „kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban”. Hűséges tanítványok, akik magunkban hordozzuk a lelkesedés és elhatározás szent meggyőződését, hogy igaz emberek, közösségeink tevékeny tagjai, a Szentlélek hordozói, Isten igaz gyermekei leszünk. Őrizzük meg ezt a szerepet!

240 éve halt meg Kénosi Tőzsér János

KOVÁCS SÁNDOR

• Az unitárius papi közbeszédben az utóbbi időben gyakrabban hallani „mezei papokról”. Az Isten szántóföldjén, aratásában és szőlőskertjében buzgólkodók, a „mezei” jelzővel alighanem elszigeteltségükre, a nagyváros adta előnyökben tobzódó kollegáiktól/teológiai tanároktól elhatárolódva talán ekként jelölik meg földrajzi/szellemi koordinátáikat. Kissé pejoratív megközelítéssel a „mezei papság” nemcsak az elszigeteltséget, hanem a szent tudománynak elhanyagolását is jelenti. A mindennapok rutinja, az adminisztratív feladatok elvégzése és az eklézsia dolgainak menedzselése olyan erőtartalékokat emésztenek fel, amelyek jobb esetben a teológiai tudományok öregbítését szolgálják.

A kerek évfordulók kapcsán az Unitárius Közlöny júniusi számában egy „mezei papra”, a kétszáznegyven éve (1772. június 22.) elhunyt **Kénosi Tőzsér János**ra emlékezünk. A „mezei” jelzőt ugyan ráilleszhetnénk hősíreinkre, hisz élete nagy részét Torda mezővárosában az unitárius iskola élén töltötte, de fölényes tudása és a tudomány iránti alázata a *historia litteraria* legnagyobbjai közé emelte.

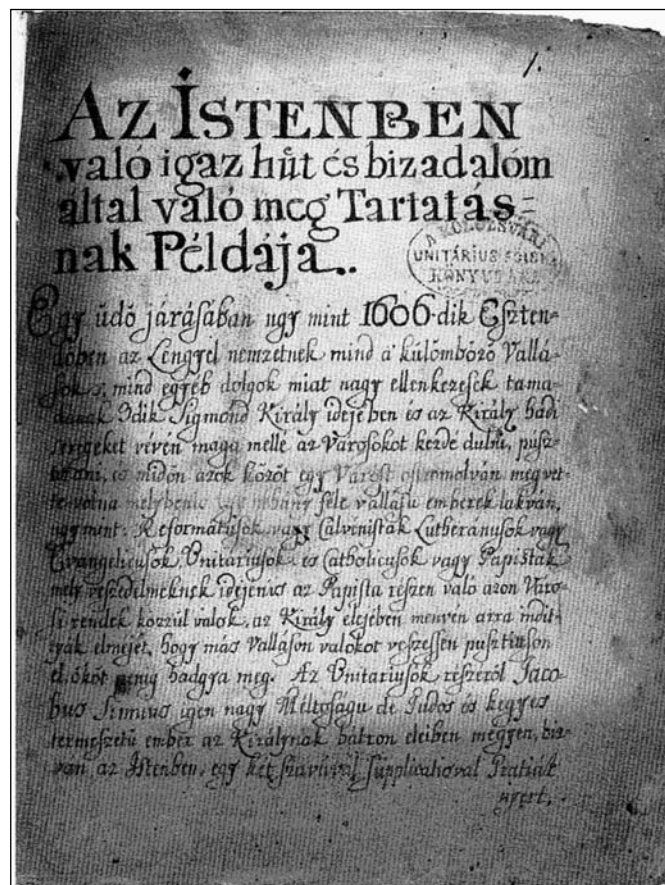
Húsz évvel ezelőtt, Kénosi egyik fontos latin kéziratának megjelenésekor (*De Typographiis et Typographis...* Szeged, 1991) Gaal György irodalomtörténéz rezignáltan állapította meg, hogy „Kénosi Tőzsér János nevét a magyar filológia alig ismeri”. Hála Istennek az elmúlt 10 esztendőben Kénosi Tőzsér János nevét felvették az Új Magyar Irodalmi Lexikonba, és a tudós akribiával [részletező pontossággal] szerkesztett Magyar Művelődéstörténeti Lexikonba is. De nemcsak a Lexikonokban, hanem az unitárius kiadványokban is találkozunk nevével. Egy nemrégiben készült egyház-községi monográfiában *horribile dictu* azt olvassuk, hogy Kénosi „1753-ban megalapította az Erdélyi Unitáriusok könyvtárát, melyet 1766. szeptember 5-én Uzoni Fosztó Istvánra bízott”.

Kénosi 1753–1754-ben összegyűjtötte az unitárius nyomdákra és nyomdászokra (*De Typographis Unitariorum in Transylvania*), valamint az unitárius írókra (*Bibliotheca Scriptorum Transylvano-Unitariorum*) vonatkozó adatokat. Nem könyvtárat alapított és adott át Uzoni Fosztónak, hanem szorgalmasan gyűjtögetett egyház- és művelődéstörténeti adatait bízta fiatalabb kollegájára. (Az erdélyi unitáriusok kivételesen fontos kolozsvári könyvtáráról reméljük, hamarosan megjelenik Bíró Gyöngyi kutató hatalmas anyaggyűjtése.) Bízunk abban, hogy Kénosi Tőzsér János neve nemcsak a filológusok körében közismert, hanem a szélesebb unitárius olvasóközönségnek is ismerős, mert joggal reméljük, hogy minden „mezei pap” köny-

vespolcán ott van az Erdélyi Unitárius Egyház története.

Káldos János a Magyar Művelődéstörténeti Lexikonban megjelent szócikkében a következőket írta Kénosiról: „Ő volt az erdélyi unitárius egyház történetét bemutató hatkötetes, kéziratban maradt egyháztörténeti mű (*Unitario-ecclesiastica historia Transylvanica*) kezdeményezője, anyaggyűjtője, koncepciójának megalkotója és első kötetének szerzője. Történetírói tevékenységéhez jelentős ösztönzést kapott Agh Istvántól és Szentábrahámi Lombárd Mihálytól. A források tisztelete és tárgyilagos kritikája jellemzi. Munkáját Uzoni Fosztó István és a Kozma család tagjai folytatták.”

Vidéken is lehet tudós és igényes, lelkészhez illő munkát végezni – ezt példázza Kénosi Tőzsér János alázatos szolgálata. A 18. század unitáriusokat sújtó korlátozásai közepette a „mezei pap” a Kénosban született Tőzsér János olyan tudós akribiával megírt művet hagyott az utókorra, melynek gyümölcseit most kezdte ízlelgetni a nemzetközi és a magyar tudományosság.

Kénosi Tőzsér János: *Az Istenben való igaz hit... A lengyel antitrinitáriusok eredetéről.* 17. század

A Magyar Unitárius Egyház újraegyesülésének és új jogszabályainak megalkotása küszöbén

SZABÓ LÁSZLÓ

• Egyházunk kiemelkedő jelentőségű eseményekre készül. Folyó év június 28-án a Zsinat, a tervek szerint, újraegyesíti a szétszakított erdélyi és magyarországi egyházrészeket.

Miután az 1568-ban alakult egyházunkat évszázadokon át sorvasztották, majd a trianoni diktátum következtében maradék egyházszervezetünket is felدارabolták, a XXI. század eleje új lehetőséget teremtett a Kárpát-medencei magyar unitáriusok egyházi egységének helyreállítására. A kedvező nemzeti és nemzetközi lehetőségekkel élve a közel 450 éves történelmi hagyományaink alapján a két magyar unitárius egyházrész, az Erdélyi Unitárius Egyház és a Magyarországi Unitárius Egyház illetékes főhatóságai elhatározták a teljes körű egyházszervezeti egység helyreállítását, amely a Magyar Unitárius Egyházban testesül meg. A jövőbeli működésében, szervezeti felépítésében, belső jogrendjében, valamint istentiszteleti és szertartási rendjében egységes egyházszervezet az Erdélyi Unitárius Egyház és a Magyarországi Unitárius Egyházkerület egyesülése által jön létre 2012. június 28-án, az egyházrészek együttes zsinati ülésén.

Ugyanazon ülésén a Zsinat megalkotja az újraegyesült egyház Alaptörvényét, másnap pedig az Egyházi Főtanács további két alapvető jogszabályt fogad el: a Magyar Unitárius Egyház Szervezeti és Működési Szabályzatát, valamint az egyházi választások szabályzatát. A jogszabályok tervezetének előkészítési folyamatáról az Unitárius Közlöny ez évi januári számában az érdeklődők tájékoztatást olvashattak. Az alábbiakban a zsinati és főtanácsi ülések alapvető tudnivalóit, valamint a jogszabályok véleményezésének módozatát foglalom össze.

A főhatóságok elé kerülő jogszabály-tervezetek alapját az előkészítő bizottság által kidolgozott változatok képezik, amelyek tartalmát a május-júniusban zajló egyházi közvita lényegesen befolyásolhatja. A jogszabály-tervezetek elérhetőek egyházunk honlapján (www.unitarius.org), ahonnan letölthető bárki tanulmányozhatja, és korlátlan módon megfogalmazhatja észrevételeit, javító szándékú javaslatait. A javaslatok elküldését világhálós úton a jogszabalyok@unitarius.org címre várjuk, a papír alapú küldeményeket pedig egyházunk székhelyi címére (isz. 400105, Kolozsvár, 1989. December 21. utca 9. szám, Kolozs megye).

Szakmai tudnivalók a véleményezéshez: A tervezetek szövegében megkülönböztetett írásmóddal jelöl-

tuk azokat az *alváltozatokat*, amelyeket az előkészítő bizottság tagjainak legalább negyede támogatott, azonban a többségi véleménnyel szemben alulmaradtak. Az ilyenformán megfontolásra ajánlott *alváltozatokat* dőlt betűtípussal jelöltük, ugyanakkor az adott szövegrész egészét bekezdéssel szerkesztettük. A szövegszerű javaslatok megfogalmazásakor a követhetőség érdekében kérjük az adott jogszabály megnevezését és az érintett cikkelyek számának feltüntetését. Az általános jellegű (nem egy-egy cikkelyhez kapcsolódó) javaslatok kifejezésekor – a jogszabály megnevezése mellett – ajánlott utalni a véleményezett fejezetek címére. A javaslatok beérkezésének utolsó határideje június 24.

A Zsinat és a Főtanács üléseinek menetrendjét az Egyházi Képviselő Tanács 2012. március 23-án határozta meg, ugyanakkor elrendelte az egyházköri választások elhalasztását az új jogszabályok megalkotását követő hónapokra (a 2012. július 1. és 2012. október 27. közötti időszakra).

Eszerint a folyó év június 28-án Kolozsváron tartandó zsinati ülés tárgysorozatát az egyesülési határozat elfogadása, a Magyar Unitárius Egyház Alaptörvényének megalkotása, valamint néhány hatályba léptetési határozat és a szükséges átmeneti rendelkezések meghozatala képezi. A zsinati ülés befejezéseként (előreláthatólag 18 órától) üdvözlő beszédek hangzanak el, majd ünnepi istentiszteletre és úrvacsoravételre kerül sor.

A június 29-én reggel kezdődő főtanácsi ülés első részének napirendje: tiszteletbeli címek adományozása, a Magyar Unitárius Egyház Szervezeti és Működési Szabályzatának, valamint választási szabályzatának megalkotása, továbbá néhány hatályba léptetési határozat és átmeneti rendelkezés meghozatala. A Főtanács második ülésszaka a tervek szerint június 30-án reggel kezdődik az évenkénti rendes ülések szokásos tárgysorozatával: működési jelentések, zárszámadás, költségvetés és egyebek megtárgyalása, majd határozathozatal felettük.

A Főtanácsnak az alapvető jogszabályok mellett továbbiakat kell megalkotnia, ugyanakkor bizonyos testületekbe tagokat kell választania. Erre a Főtanács következő ülésén kerül sor, 2012. november 24-én.

Meggyőződésem, hogy a jogszabály-tervezetek véleményezésével minden érdeklődő egyháztag ténylegesen is hozzájárulhat újraegyesülő egyházunk jövőbeli áldásos hivatásbetöltéséhez!

Egy színes virágcsokor története

Ma kezdődött a jövőnk!

DEMETER SÁNDOR LÓRÁND

Minden embernek van egy története, amit el akar mondani. Tapasztalom, hogy minden helynek és minden közösségnek ugyanígy megvan a maga története is. Egy ilyen történettel tértem haza Maros megye legnépesebb és gazdaságilag a legdinamikusabban fejlődő községéből, Marosszentgyörgyről. A nagyközség unitárius egyházközségének történetét most megosztom a Közlöny Olvasóival.

• Sepsiszentgyörgy hangulatos unitárius templomát Bíró Gábor tervezte. Segédlelkész koromból szép emlékek kötnek ehhez a templomhoz. A marosszentgyörgyi unitárius templom tervezője szintén Bíró Gábor. Az egyházközség lelkésze Pálffy Tamás Szabolcs a székelykeresztúri unitárius gimnáziumban osztálytársam és padtársam, papnövendék korunkban évfolyamtársam volt. Eddig még nem jártam a marosszentgyörgyi unitárius templomban. A múlt jó érzése, a barátság és az ismeretlen kívülálló látása készítetett arra, hogy riportot készítek az egyházközségről. Így hát – szó szerint – meghívtam magam a hitelesítő heti istentiszteletre vendéglelkésznek, és az alkalmat beszélgetésekkel kötöttem össze.

Marosszentgyörgy tömbháznegyedében kicsi, földszinti panelakadás a papilak és az egyházközségi iroda. Az ablak alatti tip-top kertecske a lelkész házaspár természet- és rendszeretét dicséri. A „papilakban” sincs ez másként. Gyors bemutatkozás után friss kávé mellett a nappaliban telepedünk le beszélgetésre a lelkész házaspárral és néhány gyülekezeti előljárával. Meglepően nyitottak, közlékenyek. Kik közlékenyek? Mint később kiderül, nem a papékról van szó. A lelkész és felesége tapintatosan visszavonul a konyhába: beszélgessek nyugodtan a többiekkel, amiről akarok. Nincs rejtegetnivaló. Bele is vágunk. Később a templomban, istentisztelet után is folytatjuk. Kifele tartunk már, de újra és újra bekapcsolom a hangfel-

vét. Innen is-onnan is el akarnak mondani még egy gondolatot, valamit, ami fontos az ott élő unitáriusoknak, a templomba járóknak, a hívőknek. Vacsora után a lelkész házaspárral (Pálffy Tamás Szabolcs és Szilágyi Annamária) folytatódik a beszélgetés.

„Marosszentgyörgyön otthonra kívánunk találni”

A 200 tagot számláló egyházközség most érte el a maturanduszi kort. 18 éve létezik. Alapító lelkésze Balázs Sándor, aki székelykál lelkészként álmolta meg a templomépítést a történelmi Marosszék különböző unitárius egyházközségeiből származó, összegyűjtött hívekkel. Később Szentgericéről járt át a híveket lelkesíteni. 1995. október 15-én szentelték fel a templomot, id. György Ince gondnokságának idején. Később amerikai támogatásból vásárolták meg papilak és irodai használatra a 64 négyzetméteres tömbházlakást. „Innen indulunk terepre, missziós területre” – mondja a lelkész, amikor az egyházközség szervezéséről, családlátogatásról, gyülekezeti munkáról, szórványgondozásról esik szó, és tizenhét olyan település nevét sorolja, ahol unitárius családokat láthatnak.

A jelenlegi gondnok két éve van az egyházközség élén, ő a sorban az ötödik. Ellenzavazat nélkül választották meg. Ábrahám Dezső és felesége, Ilona, meggyőződésből

A marosszentgyörgyi templom

lettek unitáriusok. Nem beleszülettek az unitárius vallásba, hanem tíz-tizenöt év hitérlelési folyamat eredményeként maguk választották azt. Beszédükön, ki-mérségükön, lelkesedésükön meglátszik, hogy nem terhes örökséget ápolnak, hanem élő hitet, jövőt, reménységet gondolnak.

Rövid ottlétem alatt is többször hallottam mondani, hogy „olyan a mi gyülekezetünk, mint egy színes, mezei virágcsokor.” Kértem, hogy magyarázzák meg nekem ezt a hasonlatot, mire sorolni kezdték azokat a településeket, ahonnan beköltöztek az unitáriusok az egyházközségbe: Nyomát, Székelykál, Szabéd, Vadad, Nagyernye, Ikland, Iszló, Marosjára, Kisillye, Nyárádszentmárton, Csikfalva, Búzaháza, Jobbágyfalva, Nyárádszentlászló, Nyárádszereda, Kisadorján, Nyárádgálfalva, Szentháromság, Rava, Szentgerice, Homoródalmás, Magyarzsákod, Bözöd, Homoród-

szentmárton, Recsenyéd, Firtos-martonos, Szászrégen, Fenyőkút, Székelykeresztúr, Kolozsvár, Torda, Torockó, Marosvásárhely. Ennyi helyről kívántak otthonra találni, ezért templomot kezdtek építeni.

„A második otthonunk”

A gyülekezet ma is példaértékűnek tartja a templomépítést, mert annak fő mozgatóereje a közmunka volt. A lelkész is csodálattal idézi a jegyzőkönyveket és az aranykönyvet: *200 nap közmunka napi nyolc órában; feljegyzések asszonyokról, akik homokot rostáltak, téglát adogattak, vizet hordtak, falat raktak.* Megépült a templom, folytatták volna a torony hozzáépítésével, de emellé a gyülekezet már nem sorakozott fel egyértelműen. Az összefogás után a megoszlás ideje következett, és az egyházközségtől, a templomba járástól emiatt volt, aki eltávolodott. 2005-ben mégis felszentelték a tornyot és a benne levő harangokat. Ekkor iktatták be szolgálatukba Pálffy Tamás Szabolcs lelkészt és Tar Imre énekvezért.

„Jólesik, ha szép a templom és környéke” – mondja a gondnokasszony, aki imádja a virágokat. A

A Pálffy lelkész házaspár

templomban ő vigyáz rájuk. Elismerés van a hangjában, amikor férjéről beszél, akinek az életében nyáron nem telik el nap úgy, hogy ne menjen át a templomhoz „szepletni”. Közben jövőbeli álmát is megfogalmazza: arra vágyik, hogy a gyülekezeti tagok is részt vegyenek a rendtartásban. Arra, hogy ne csak nekik, hanem mindenki másnak második otthona legyen a templom. Úgy, ahogyan azt a templom alapkövének letételekor megálmodták. Látom, hogy szívügye az egyházközség, a templom. Támogatja férjét, támogatja a lelkészcsaládot, elmondja a javaslatait, „a családban is ott vannak az egyházközségi ügyek”.

„Szépülni és épülni az álmunk...”

A 200 lelkes gyülekezetben 80 egyházfenntartó van. Nincsenek földjeik, nincs erdőjük, nincs bérbé adható ingatlanjuk. Egyházfenntartás, perselypénz, adományok – ezekből tartják fenn magukat. Az összefogásra, az együvé tartozás vágyára tudják alapozni jövőjüket. A lelkész pályázik, a polgármesteri hivatal támogatást ad, magyarországi és angliai testvérkapcsolatot építenek, a lelkészi család holland barátai segítenek... Sokszor így is nehezen élik meg jelenüket: a hívek által befizetett járulékból nincs elég pénz a templomi gázfűtés, a villanyáram, különböző kötelezettségek kifizetésére... Ilyenkor óvatosabban fűtenek a templomban, hónapokig nem tudják fedezni a lelkész fizetését, a lelkész vagy a gondnok harangoz, a felesége sepreget... Kálmán Irma, az iklandi születésű keblitanácsos asszony látványos képből ragadja meg helyzetüket: „Mint ahol egy csomó gyermek van, olyan a mi kicsi egyházunk. Szegény, de azért nagyon ügyes. Itt egy kicsi család van, ahol a gondnok a nagytata, gondnokasszony a nagymama, a pap az apuka, papné az anyuka.” Elme-

rengve teszi hozzá a gondok: „Szegény, de talpig becsületes egyházközség a mienk.”

Kíváncsi voltam, hogy az egyházi vezetéstől milyen segítségre számítanak, mit kérnének, mi lenne a hasznukra? Egyöntetűen mondták el két kérésüket: énekvezért és harangozót szeretnének.

Szeretnék visszakapni a régi énekvezéri állás állami finanszírozását. Nem értik, hogy a püspökség miért vonta meg az egyházközségtől, és szóbeli kérdéseikre nem adtak sehol tiszta és világos választ. A lelkészcsalád holland barátai az egyházközséget megajándékozták egy kiváló minőségű orgonával, van egy kórusuk is. A gyülekezeti élet és a kórus szempontjából igen fontos lenne az énekvezér. Egy harangozói-templomgondozói állás is hasznukra lenne. Nyáron rendre, felváltva harangoznak, máskor a gondnok az, aki elvégzi a harangozást, a sepregetést...

Végzik a dolgukat az egyházközségben szeretettel, jövőt építő szándékkal, lehetőségeik szerint. Örömmel sorolják megvalósításait, büszkeségeiket. A lelkész a kórusra a legbüszkébb; a lelkész nő arra, hogy támogatni tudja a férjét a munkában. A gyülekezet a szép, kicsi, rendbetartott templomra büszke. A gondnokasszony szemében ragyogással mondja: „Tisztaság van. Jó érzés, hogy ilyen helyre járhatunk.” A gondok egy szuszra sorolja: a templom és környéke rendben van, új bejárati ajtó készült, hirdetőtáblájuk van, kanalizáltak, csatornát készítették, templomot festettek, kaput javítottak, elkezdték rendbe tenni a toronyszobát vallásórák és kiscsoportos tevékenységek számára...

És a jövő?

Máris mondják terveiket. Fontos volt a toronyszoba, hogy legyen egy helyük, ahol vallásórát lehet tartani. Mivel a helyi iskola igazgatója évek óta nem biztosít helyiséget unitárius vallásórák tartására az iskolában, a lelkész

kézen fogva vezette a vallásórás gyermekeket az iskolából otthonába, vagy a templomba vallásórára, majd utána haza. Ilyen céllal álmodnak nyári közösség helyet nölttek számára. Filegóriát akarnak építeni, ahol nyáron össze tudnak ülni, beszélgetni. A gyülekezet színes virágcsokrából sokan nem ismerik egymást. Alkalmanként a lelkész mutatja be egymásnak őket. Vagy bált szerveznek, ahol találkozhatnak egymással. Szeretnének nyári programot házasoknak, fiataloknak. Jó lenne ezért egy kis nyári szállás. Sok virágot álmodnak a templomudvarra, és ott van még a kerítés, a járda felújítása... A lelkész számára fontos, hogy szociális támogatást szerezzen kisnyugdíjas egyháztagoknak. Mondják: „Szépülni és épülni az álmunk...”

„Megszepentem, hogy mi történik ott”

A 10 000 lelkes nagyközségben 200 unitárius vallásilag és etnikailag is vegyes közösségben él. Az együttélés olykor mindkét terüle-

ten feszültségekkel, konfliktusokkal jár. Tavaly karácsony előtt néhány napig azzal volt tele a román sajtó, hogy az unitáriusok székely autonómiát akarnak. Egy adventzáró ökumenikus és nemzeti szempontból is összetett rendezvényen Pálffy Tamás Szabolcs lelkész a székely zászló jelképeiről mondott háromperces beszédet magyar nyelven. Ennyi idő elég volt ahhoz, hogy a román nemzetiségű jelenlevők többsége, kb. egytucatnyian, az ortodox pap vezetésével felhördüljön, és kivonuljon a teremből. Mindenki magyarázkodott. A polgármester, alpolgármester, az RMDSZ, egyházunk főjegyzője... Az egyházközség gondnoka elnézést kért az önkormányzattól, hogy a polgármestert és alpolgármestert kellemetlen helyzetbe hozták.

Hivatalból is végigolvastam az akkor megjelent sajtónyilatkozatokat. Most, hogy eltelt pár hónap, és távolabbról, tárgyilagosabban tudtak beszélni róla, a riport során visszakanyarodtam a történetekhez. Meglepi kép tárult elem. Kiderült, hogy bár azt mondják, hogy a lelkész odaadással végzi a lelké-

szi és közösségépítő munkát, mégis sokan megharagudtak rá a történetek miatt. Akik ennyire nem zárkóznak el, azok is azt mondják, hogy nem jól választotta meg az időpontot. Kiderült az is, hogy azon az ominózus rendezvényen a lelkész hitvestársán, a jegyzőnön és gondnokon kívül mindenki magára hagyta a lelkészt. Elmentek, mert megszeppentek, és megszegyelltek magukat. Igazából azért kelt bennük szégyenérzet, hogy a „románok így viselkedtek, hogy kijött belőlük az indulat”. Úgy tűnik, többen azért haragudtak meg a papra, mert az általa kitartott tükkör torzképet mutatott.

Késő éjszaka van már, amikor a lelkész házaspár néhány gondolatban így összegez: „A 2011-es népszámlálás az elmúlt tíz évben 40%-os unitárius gyarapodást mutat Marosszentgyörgyön. Lélekszámban elindultunk egy közepes gyülekezetté növekedés útján. A közös látás, amely vezethet lelkészt, gondnokot, keblitanácsot, gyülekezetet: Ma kezdődött a jövőnk.”

Ez a marosszentgyörgyi unitáriusok jövőbe néző története. Áldja meg őket Isten.

Áldozócsütörtök után

| SZÉKELY KINGA RÉKA

• Mindenki a saját emlékeire emlékezik. Mindenki arra emlékezik, amit átélt. Mint ahogy minden ember maga kell élje az életét, s majdan maga kell meghaljon, ugyanúgy minden ember csak a maga érzéseire emlékezik, s ezek lesznek cselekedeteinek kiváltó okai.

En egy idő után meguntam, hogy az áldozócsütörtök amolyan ünneptelen ünnep lett az unitárius hagyományokban, a többség észre sem veszi. Néha az öregek nosztalgiáznak azon, hogy az ők idejükben áldozócsütörtökön volt a konfirmálás, de manapság kevés ember tekinti öntudatra ébredésnek ezt a napot.

En olyan szinten ébredtem öntudatra, hogy beláttam, amíg áldozócsütörtök nem lesz hivatalos ünnepnap, vagyis szabadnap, addig nem lehetnek nagy reményeim a templomlátogatást illetően. Ebből a belátásból arra az elhatározásra jutottam, hogy magam kell gondoskodnom a jelenlétről, mert hogy néz ki az

Istentiszteleti és Szertartási Naplóban az, hogy áldozócsütörtökön jelen volt négy asszony és egy férfi, s még a kántornő, s még a lelkész. Az iskolai tanerők jóvoltából évek óta gyermek-istentiszteletet tartunk körülbelül harminc gyermekkel. Idén is hasonlóképpen történt. Tizenhat kisiskolás és tizennégy óvodás mocorgott a templompadokon, az óvó néni és a tanító néni felügyelete alatt.

A gyermek-istentisztelet után megkönnyebbülve búcsúztam el a kántornőtől. Micsoda létszám, harminc gyermek és még a felnőttek! Boldogan mondtam a jó hírt telefonon a nyugdíjas tanító bácsinak, és vártam kedves nevetését. Sírást hallottam. Hetvenkét év előtti történet emlékei rázták lelkét. 1940 áldozócsütörtökjén, abban az évben, amikor ősszel a magyarok bejöttek, szörnyű tragédia történt egy csupán huszonkilenc házzal rendelkező falucskában,

Jásfalván. A falu bikája elszabadult a kapocánból, halálra öklelt egy öregembert, és úgy megszurta az öreg segítségére siető tizenennyolc éves fiatal embert, hogy az negyvennapos haláltusa után visszaadta lelkét teremtetőjének. Az akkor tizenéves fiú, aki ma a nyolcvan fölött járó nyugdíjas tanító, nem tudott szabadulni a halállal küzdő énekétől. Valahányszor nagy bánat érte, mindig fülébe csengett a keserves két sor: *Uram, Isten, miért látogatsz./ Gyöngye vállam nem bírja azt.*

Öntudatra ébredni nagy öröm és nagy veszély. Öröm, mert ugyanazt a világot egy egészen más fényben látjuk. Veszély, mert felismerjük, hogy tévedni, akaratlanul a rosszat követni, milyen könnyű. Amikor pedig keserűség szűkíti látószögünket, akkor egyenesen lehetetlen elfogultság nélkül ítélkezni.

Nem vagyok biztos abban, hogy a gyermekek egy év múlva is emlékezni fognak *A csuka, a hattyú és a*

rák történetére, amit nekik elmondtam, de én emlékezni fogok arra a melegségre, amit az úrasztala körül álló harminc gyermek és két tanító imalánc kézszerítéséből megéreztem, és emlékezni fogok arra a döbbenetre, amivel a hetvenkét éves emlék lefagyasztott.

Mindenki a saját érzéseire és a saját ébredéseire emlékezik. A földi élet attól izgalmas, hogy megtapasztalt érzéseink és valóságfeltáró ébredéseink egyensúlyozzák lelki nyugalmunkat. Az emberi kapcsolatok szötteésébe így alakulunk soknyüstös vázszonná. Felvetőnk a jó Isten, csak Ő tudja, hány singet vetett fel nekünk, és milyen mintára fogdosott be minket, mi pedig mint szorgos szövőasszonyok kezében a vetőllő, emlékeink királygyapotját hagyjuk magunk után megannyi színben, oda s vissza, oda s vissza, s remélhetőleg nem felejtünk el lábítani, mert ha igen, akkor a minta nem jön ki.

Világhálón a Keresztény Magvető

SÁNDOR KRISZTINA

• Nagy nap volt május 17-e az unitáriusok számára, hiszen aznap került sor Budapesten a Keresztény Magvető digitalizált változatának bemutatására.

Erdély egyik legrégebbi és ma is megjelenő folyóirata a 21. században immár a világhálón is olvashatóvá vált. Mostantól két adatbázisban is hozzáférhető, sőt, mi több: nem csupán egy-egy, külön letölthető lapszámot olvashatunk, hanem cikkek, szerzők szerint kereshetünk a különböző, világhálóra feldolgozott 527 lapszám között. A közel negyvenezer oldalnyi folyóirat digitalizálása az Erdélyi Múzeum-Egyesület, a Magyar Unitárius Egyház és az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) közti együttműködés eredményeként jött létre, a Wekerle Sándor Alapkezelő és az Egyház támogatásával.

Az ünnepélyes bemutatón Bálint Benczédi Ferenc köszöntötte a jelenlevőket, majd Bitay Enikő, az EME főtitkára beszélt az együttműködés létrejöttéről, az EME céljairól. Káldos János, az OSZK munkatársa ismertette az Elektronikus Periodika Adatbázist (EPA) (<http://epa.oszk.hu>), melyben a továbbiakban a Keresztény Magvető is megtalálható. Az EPA feladata a magyar és magyar vonatkozású elektronikus időszaki sajtó nyilvántartása, illetve szolgáltatása. A szolgáltatás tartalmi bővítéséhez hozzájárulhat bárki, amennyiben időszaki kiadvány jellegű tartalmat tesz közzé online, vagy ilyen tartalom elérhetőségét ismeri. Káldos kiemelte: a múlt századi Keresztény Magvető rangos publikálási lehetőséget jelentett a kor irodalmi és tudományos személyiségeinek. Gaál György irodalomtörténész tavaly, a Keresztény Magvető Fű-

zetek sorozatban megjelent rövid folyóirat-történetében a korszakolását is elvégezte. A rövid időszakokra megszűnt, majd újraindult Magvető magán hordozza az adott történelmi idő sajátos jegyeit is. 2004 óta a lap az új média felé is nyitott, és az azóta megjelent lapszámok már a világhálón is olvashatók. A digitális adattár azonban új fejezetet nyit a Magvető történetében, és egy helyen teszi hozzáférhetővé a régi és kortárs kiadásait is. Ez azért is jelentős eredmény, mert a régi lapszámok napjainkban is igen kevés helyen hozzáférhetőek, és teljes gyűjteménnyel csak az OSZK és a Magyar Unitárius Egyház rendelkezik.

Bitay Enikő a bemutató keretében részletesen ismertette az Erdélyi Digitális Adattár újonnan kialakított gyűjteményét, a Periodikák Erdélyi Digitális Adattárát (<http://eda.eme.ro>), ahol ugyancsak megtalálható immár a Keresztény Magvető is. Az Adattár szakértői módon tárol és fejleszt olyan digitális gyűjteményeket, melyek az erdélyi kulturális és tudományos örökség részei. Felhívta a figyelmet, hogy hozzájárulnak az elkobzott gyűjtemények feldolgozásához, forrásdokumentumok feltárásához, megjelenítéséhez. Elmondta, hogy a Magvetőhöz hasonlóan hozzáfogtak az Unitárius Közlöny és a Nők Világa hasonló típusú feldolgozásához is.

A 116 évfolyam digitalizálása gondos odafigyelést, több hónapos munkát jelentett. Ennek részleteiről Csáki Zoltán beszélt. A bemutató Bálint Benczédi Ferenc püspök zárógondolataival ért véget, aki megköszönte az együttműködő felek munkáját, majd közösen koccintottak a lap jövőjére.

Kik is vagyunk ott legbelül?

Úgy megszerette Marosvásárhelyt, hogy nem tudja elfelejteni Homoródalmást – vallja Nagy László, az Erdélyi Unitárius Egyház főjegyzője, a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség lelkésze, aki nemrég vette át a csíkszeredai főkonzulátuson a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét. A magas állami kitüntetést „a marosvásárhelyi kulturális és közösségi élet áldozatos és folyamatos támogatásáért, az erdélyi közügyek melletti kiállásért, eredményes gyülekezetépítő és esperesi munkásságáért” kapta. Megérdemelten, hisz Marosvásárhely művelődési élete gyakran az unitárius egyházközség Dersi János Termében dobog, ahova önzetlenül fogadnak be emlékezetes művelődési és tudományos rendezvényeket. Nagy László főjegyzővel Bodolai Gyöngyi beszélget.

A helyzetet elődömtől, Kolcsár Sándor lelkész-esperestől örökölttem. Adott volt a tanácsterem, s az ott elkezdett tevékenységet folytatni kellett. Bár ez a kis helyiség nem ér fel a Bernády Házzal, olyan rendezvények zajlottak, amelyek nem maradtak el a mércétől. Sok időmbe tellett, de rengeteget tanultam magam is. Hálás vagyok a Jóistennek, hogy Marosvásárhelyre kerültem, olyan emberek közelebe, akik nemcsak a városnak, az erdélyi magyarságnak is a meghatározó személyiségei közé tartoznak. Gyermekfejjel nem is mertem volna erre gondolni – mondja Nagy László lelkész, majd hozzáteszi: – Az egyházközséget ezen tevékenységéért – megalakulásának 125. évfordulóján – az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Díszoklevéllel jutalmazta, 2009-ben magam is kaptam egy oklevelet az EMKÉ-től.

• A bevezetőben már elárultuk, hogy a Kis-Homoród völgyében fekvő Homoródalmás volt a gyermekkor színhelye. Legendák, őskori barlangok, különösen szép táj rejlik e név mögött annak is, aki esetleg csak látogatóként járt azon a vidéken. Szülőfaluként milyen útravalót adott?

Számomra ma is a világ közepe. Amikor hazamegyek, azt érzem, hogy szabad vagyok. Apai ágon a nagyszüleim magyarhermányiak voltak, 1925-ben telepedtek le Almáson, ahol téglá- és cserépgyárat nyitottak, s három gyermekük, köztük Édesapám már ott született. Anyai ágon almásiak a felme-

nőim. Ott jártam óvodába, iskolába. A faluban nagyon régi az írásbeliség, iskolája mindig híres volt, sokan végeztek felsőbb iskolát, egyetemet. A hatvanas évek közepén két párhuzamos osztály működött 40 diákkal, s a sors iróniája, hogy ma az 1300 lakosú faluban, amelyet sokáig Udvarhelyszék legnépesebb településeként emlegettek, nem indult első osztály.

Homoródalmás a világ közepe – hitette el velünk Bencző Dénes unitárius lelkész. Az almási ember egy fejjel magasabb másoknál – állította, s meg is magyarázta, hogy miért. Mivel termőföldje kevés volt, s az is köves és sziklás, a falu lakói mészégetéssel foglalkoztak. Az égetett meszet kőberes szekereken messze vidékekre elvitték, sokan átmentek a Kárpátokon is, s cserébe gabonát kaptak. Ezek az utak társadalmi, művelődési szempontból is hasznosak voltak, mivel sokat láttak, tapasztaltak és tanultak.

Bár akkoriban lett tízosztályos az almási iskola, kilencedikbe a dr. Petru Groza nevet viselő székelyudvarhelyi, volt római katolikus gimnázium humán osztályába felvételiztem. A magamfajta, faluról származó gyermeknek meghatározó volt a bentlakási élet. Sok településről, még Marosvásárhely környékéről is érkeztek diákok, együtt laktunk a tanítóképzősökkel, s annyira jó volt a csapat, hogy nem kellett pótórát venni. Ha nem tudtunk valamit, volt aki segítsen. Egyébként nagyszerű tanárok oktattak, neveltek. A város is jelentős hatással volt rám: már megalakult a népszínház, s a marosvásárhelyi

társulat is rendszeresen tartott előadást. Sportoltam, kézilabdáztam, s felléptem a középiskola színjátszó csoportjában. Tamási Áron *Énekes madár* című darabjában például a katolikus papot alakítottam.

• Gondolom, nem véletlenül, s a pályaválasztást az almási lelkész is befolyásolta?

Természetesen hatott rám, s mivel jó hangú fiú voltam, már gyermekkoromban mondogatták, hogy pap lesz belőlem. Nagyon vágytam arra, hogy tovább tanuljak, amire az egyik lehetőség a papi pálya volt. Amikor kiderült, hogy egy osztálytársammal együtt a teológiára készülünk, középiskolai tanáraink egy része támogatott, mások élcelődtek, s volt, aki gyűlést hívott össze, hogy „a helyzetünket megvitassák”. A tanárnővel, aki ezt kezdeményezte, később segédlelkészként a marosvásárhelyi kórházban találkoztam. Amikor felemlégettem a történeteket, legyintett: Laci, az akkor volt.

1978-ban felvételiztem a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karára, majd a Besztercén töltött kilenc hónapi katonai szolgálat után hárman kezdtük meg unitáriusokként a teológiát.

• Azok már kemény évek voltak, amikor a teológusokat különös figyelemmel kísérték.

A székelyudvarhelyi iskolából, bentlakásból indulva még nem tudtuk, hogy annyira durván zajlik majd körülöttünk az élet. Akkor

vettük észre, amikor egy jelentéktelennek tűnő történet folytán a szekustiszt megjelent a teológián, s hetente kétszer-háromszor vizsgáért. Rendszeresen kipellengéreztek, kiállítottak valakit, számon kérték, hogy mit tett, merre járt. Volt, akit eltanácsoltak, volt, aki elment.

Nekünk, unitáriusoknak az volt a szerencsénk, hogy a bentlakásunk az egykori Kolozsvári Unitárius Kollégium (ma János Zsigmond Unitárius Kollégium) épületében volt, ahol az Erdélyi Unitárius Egyház püspöki hivatala, központja van. A négy évfolyamon 11-en voltunk, jól ismertük egymást, védettebbek voltunk. Tanáraink nem mertek nyíltan beszélni, hiszen volt, aki megjárta a börtönt, s állandóan zaklatták őket. De mindezek ellenére varázslatos volt a kolozsvári diákélet, felejthetetlen élményt jelentettek a színházi előadások, s nagyszerű focicsatákat vívtunk a különböző egyetemek csapatával.

• **Frissen végzett lelkészként Marosvásárhelyen kezdte a pályát. Ez nem adatott meg akkoriban mindenkinek. Hogyan sikerült?**

Bár jobban szerettem volna egy falusi gyülekezetet, 1983. október 1-től Marosvásárhelyre neveztek ki gyakorló segédlelkésznek. Kolcsár Sándor lelkész-esperes ismert és elismert személyiség volt. A két esztendő alatt sokat láttam-hallottam, sok emberrel ismerkedtem meg, s mellette biztonságban éreztem magam. A gyülekezet ösztönzőleg hatott, rendszeresen kellett készülnöm a vasárnapi és a csütörtöki istentiszteletekre, egyik tevékenység a másikat érte.

1984-ben családot alapítottam, s 1986. január elsejétől kineveztek a szőkefalva-küküllőszéplaki unitárius egyházközségbe (Vámosudvarhely is odatartozott), ahol 150 volt a hívek száma. Korábban soha nem jártam a Kis-Küküllő mentén, mindig a szülőhelyemre vágytam, de visszatekintve életünk legszebb 12 évét töltöttük Szőkefalván. Ott született a két gyermekünk, s bár nehéz idők voltak, nagyszerű dolgokat sikerült a gyülekezettel megvalósítani. Templomot, papilakot javítottunk, rendeztük a környezetet, bevezettük a templomba a vil-

lanyt, Széplakon a gázt. Híveink adakoztak, jöttek, közmunkáztak nagy lelkesedéssel.

• **Szép a szőkefalvi unitárius templom, s a látogatóknak érdekességként szokták elmondani, hogy minden felekezetnek temploma van.**

Valóban négy temploma van a településnek: a református, a katolikus, az ortodox és az unitárius. A helyet a főutcán az 1800-as évek végén Paget János Erdélyben letelepedett, s felesége, Wesselényi Polixénia révén birtokossá vált angol úriember ajándékozta az unitáriusoknak, hogy a megromlott állagú templom helyett újat építsenek.

• **A szőkefalvi időszak termékeny éveket jelentett, hisz ekkor születtek az első néprajzi tanulmányai. Milyen ösztönzés hatására kezdett el gyűjteni és írni?**

Az elődöm, Adorjáni Rudolf Károly lelkész néprajzzal foglalkozott, s ő vezetett be, „fertőzött meg” engem is azzal, amiről úgy érzem, hogy érdekes, szép fejezete lett az élettemnek. Összegyűjtöttem és megírtam a szőkefalvi sátoros cigányok temetkezési szokásait, ami a *Vallásos néprajz* című kiadványban jelent meg.

• **Miért pont a cigánytémát választotta?**

Mert újdonságként hatott, mivel az én falumban nem voltak sátoros cigányok. Gyermekek és fiatalok között vészőfonó, seprűkötő és zenész cigányok éltek Homoródalmáson, akiknek a gyermekei iskolába jártak, szakmát tanultak.

Szőkefalván én voltam a legfiatalabb pap. Közlékenyebb emberként valamennyi felekezet lelkészével és tagjaival jó kapcsolatomban volt, minden temetésre elmentem, s amikor kibúcsúztattak, nagyon sok más felekezetű, köztük román falubeli is eljött a templomba.

Felkeltette az érdeklődésem az 1849-es gálfalvi csataként említett

Nagy László (jobbról) átveszi a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét

esemény is, amelynek helyszíne valójában Szőkefalva határában volt. A katolikus temetőben fedeztem fel a honvédsírokat, érdeklődni kezdtem, s kiderült, hogy vannak legendák, történetek a csatáról, s a honvédek temetéséről is. E témáról újabb tanulmányt írtam Az 1848-49-es szabadságharc emlékei címmel, amely kisebb írással immal együtt a csíkszeredai *Kút-főben* jelent meg. A *Honismeret*ben a XVIII. században másolt két szőkefalvi passióról írtam, arról, hogy Jézus szenvedéstörténetét hogyan énekelik nagypénteken az unitárius templomokban, amely szokás az unitárius egyházban maradt fenn a lehangsúlyosabban. Megörökítettem az őszi hálaadás ünnepét Szőkefalván, amely szintén évszázados unitárius hagyomány. A *Szőkefalva múltjából* című kötetben (Mentor Kiadó, 2007) a település, a szőkefalvi egyházközségek és az egyházi iskolák történetét foglaltam össze.

• Nagy Lászlót 1996-ban választották meg a maros-küküllői unitárius egyházkör esperesévé, s 1997-ben vásárhelyi lelkésszé. Bár nagy volt a kihívás, annak, aki annyi szállal kötődött már ahhoz a vidékhez, valószínűleg nem volt könnyű eljönni Szőkefalváról.

Nehéz volt otthagyni a megszokott kicsi gyülekezetet, ezt az egész család megérezte. A város más világot jelentett még akkor is, ha segédlelkész koromból ismertem a híveket. 1999-ben kezdtük el a kövesdombi unitárius templom építését, ami 2006-ig rányomta a bélyegét az egyházközség és a saját életünkre is.

• Sokan szeretik, s magam is szívesen hallgatom Nagy László főjegyző prédikációit. Tiszta logikával az élethez kötődő, nagyon emberközeli gondolatokat közvetít hallgatóságának, ha kell, okos érvekkel, máskor a szükségesség érelemmel, s a prédikációkon mindig átütő jószándékkal. Érezni lehet, hogy szívesen van a szószéken. Hogyan készül az istentiszteletre?

A kézzel fogható, valós életet szeretem, azt, ha a lábam éri a földet. Amit látok, hallok az emberek között, ahhoz kötöm a mondandómat. Legközelebb Wass Albert valómásáról szeretnék beszélni, arról, hogy tulajdonképpen kik is vagyunk ott legbelül, amire nagyon kell vigyázni, s hagyni, hogy kívül folyjon körülöttünk az élet.

• Tervek, vágyak, elképzelések? Jól érzem magam Marosvásárhelyen, nagyszerű gyülekezetem

van, amit még építeni szeretnék. Régi vágyam, hogy egy óvodát hozzunk létre, s a távoli tervek között egy idősothton is szerepel, természetesen az anyagiak függvényében. Szeretem a munkám, a családom véleménye szerint talán még túlságosan is.

• Miért jó unitárius lelkésznek lenni?

Néhai dr. Kisgyörgy Árpád idegsebész főorvos, nagyon kedves hívem, az egyház volt főgondnoka mondta: nektek, papoknak azért jó, mert minden vasárnap felmentek a szószékre, és elmondhatjátok, megoszthatjátok gondolataitokat, s ezzel továbbgondolkodásra készítitek a gyülekezetet is.

E megkeseredett világban minden vasárnap Jézus evangéliumát, a hit és a reménység örömeit hirdethetjük, amire nagy-nagy szüksége van az embernek. A lelkésznek megadatik, hogy mindig emberközelen gyakorolja a hivatását.

A család- és beteglátogatás, a keresztesítés, esketés, temetés alkalmával nagyon sok családnak látunk bele az életébe. Megnyílnak előttünk, s bár nehéz, de jó érzés, hogy együtt tudunk örülni, elkeseledésükben valami vigasztalót mondani, esetleg közösen hallgatni egy kicsit.

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Műsor nélkül

• A 20. század nyolcvanas éveiben úgy adódott, hogy éppen Anyák Napján került sor esperesi vizsgálószerű közgyűlésre egyik, igencsak elnéptelenedett falusi egyházközségben.

A megbízatásában lelkiismeretesen eljáró esperes nagy lélekszámú gyülekezet papja volt. A kis faluból haza érkező esperest érdeklődő jóindulattal kérdezte egyik keblitanácsosa:

– Esperes úr, milyen volt az Anyák Napi gyermekműsor ...ben?

Mire az esperes jóságos arccal ennyit mondott:

– Hát az olyan volt, hogy: se anya, se gyermek!

Aki elaltatta, az ébressze is fel

• Áldozócsütörtöki templomi prédikáció. A tiszteletes Jézus tanítványainak öntudatra ébredéséről beszél, miközben látja-hallja, hogy egyik atyafi horkolva alussza tanítványi álmát a hátsó padban. A csendes ima előtt így szól a nehéz hangszerezen játszó, jámbor harangozóhoz:

– Ott a hátsó férfi padban horkol N., menjen oda, és ébressze fel!

– Azt már ne várja el tőlem, tiszteletes úr! Ha maga elaltatta, akkor ébressze is fel!

Beküldte: Pálffy Tamás Szabolcs

LÉLEK-TÉR-KÉP

Valami régi, valami új, valami kölcsönkapott és valami kék

SIMÓ
MELINDA

Esküvői szokás az Egyesült Államokban, hogy a menyasszony az esküvője napján visel valamit, ami régi, új, kölcsönkapott, illetve kék.

Arra hívlak, Olvasó, hogy most gyakoroljunk együtt egy kis erőforrástisztítást.

Mi legyen a valami régivel?

Fél évig gondoztunk egy ékszerteknőcöt, Benőt. Egy reggel a lányom ijedten vette észre, hogy a kis állat furcsa, napozó köve mögött „elaludt”. Nem tudtam elfogadni aényt, hogy elpusztult. Másfél napig próbálkoztam felébreszteni, abban bízva, hogy a kis hüllő csak hibernál. A lányom realitás érzékelése erősebb volt, mint az enyém, és elpusztultnak nyilvánította szeretett gondozottját.

Lehiggadásom után feltettem a kérdést, hogy miért nem tudtam könnyebben elengedni a teknőcöt? Vannak-e olyan lelki dolgaik, amelyek elpusztultak már, de még ott tartom magamban, vagy azért, mert bízom abban, hogy felélednek, vagy azért, mert félek a lezárás fájdalmától.

Anthony de Mellonak *A csend szava* című könyvében olvastam az alábbi történetet: „Két szerzetes – egy öreg és egy fiatal – a kolostorba tart. Egy megáradt folyón kell átkelniük. A folyó partján egy fiatal nő áll, micsoda veszély, kísértés egy cölibátusban élő embernek. Az öreg szerzetes elfordítja a fejét, tudomásul sem veszi a nő jelenlétét. A fiatal egyszerűen odamegy, a nyakába veszi a lányt és átviszi a folyón. Ezután a két szerzetes szótlanul gyalogol tovább. Végül az öreg nem bírja tovább, kifakad, megfeddi a fiatalat, hogy miért tett ilyet, nem szabad, a fogadalom tiltja. A fiatal csak ennyit mond: – Én letettem a lányt a folyó túlsó partján, de te még mindig cipeled.”

Van úgy, hogy akárcsak az öreg szerzetes, visszük magunkkal haszontalan lelki kacatjainkat.

Az elengedés, a fölösleges lelki terheink letevése szabaddá tesz, és helyet teremt az újnak. Letehető egy rossz, ám kényelmes szokás, félelmeink, kellemetlen tapasztalataink, meg nem valósult álmaink, kudarcaink, sérelmeink.

Lelkünk lomtalanításához először szembe kell néznünk önmagunkkal, készítenünk kell egy leltárt: mi az, ami elengedhető? Alaposan nézzük meg a csomagot, amit magunkkal cipelünk.

Készítsünk egy papírhajót!

Vegyünk egy fehér lapot, és írjuk rá mindazokat a dolgokat, élményeket, amelyek elengedhetőek, amelyek hordozása már teherként nehezedik ránk.

Lehet ez egy régi harag, amelynek már nincs jelentősége, minket mégis éget, lehúz. Lehet ez egy olyan vágy, amely csak addig él, amíg teljesül. Lehet ez egy önmarcangolás, egy csinálhattam volna másképpen is. Lehet ez a lelkiismeret-furdalás, ami már csak minket marcangol. Lehet ez egy önelvárás, ami nem hagy nyugodni és elégedettnek lenni. Lehet ez egy sérelem, amire már csak mi emlékezünk.

Amikor készen van a listánk, tépjük jó apró darabokra, és pakoljuk rá a papírhajóra.

Keressünk egy közeli folyót, és engedjük el a hajót könnyedén, ahogy a fa elengedi megsárgult levelét.

Így lelkünk felszabadul, és „hely” marad az újra.

Mi legyen az újjal?

Sokunkban az új félelmet vált ki. Annyira nehéz a megszokott határokat kissé kitágítani és befogadóvá válni.

Séta közben a lányom arcára kiült a vigyor, ami általában azt jelenti, hogy valami szokatlanul találkozik, és elfogadhatatlannak tartja. Kiderült, hogy valakiről azt hitte, hogy mezítláb járkal. Száz évvel ezelőtt, vagy egy másik kultúrában a cipőnk vált volna a nevetés tárgyává.

Sokszor önmagunknak állítunk korlátot azzal, hogy bezárkózunk az újjal szemben. Ha lerúgjuk a korlátot, vagy éppen mások veszik le rólunk, esetleg kitágítjuk, tudunk-e mit kezdeni a kapott szabadsággal? Összetévesztjük-e a szabadságot a szabadossággal? Tudunk-e úgy élni, hogy egy idő után ne érezzük úgy ismét, valaki (vagy éppen mi) visszatette a kettrecet ránk?

Mi legyen a kölcsönkapottal?

Miért ne kérhetnénk néha mások tulajdonságai-ból? Kérhetnénk magunknak önbizalmat, bátorságot, jószágot, hitet abban, hogy a jó jót érdemel. Te miket kérnél magadnak és kitől? És mi az, amit cserében adni tudnál?

Mi legyen a késsel?

Ebben az írásban a kék jelképezhetné mindazt, ami a kikapcsolódás, az alkotás. Most, hogy már közeleg a vakáció, jut időd magadra, azokra a dolgokra, melyek feltöltenelek?

Kedves Olvasó! Ezekkel a gyakorlatokkal remélem sikerül lelki erőforrásaid megkeresésére és kitisztítására indítani.

Testvérgyülekezet, látogatóban

FÁRŦU IBOLYA

• A szentegyházi unitáriusok amerikai testvérgyülekezetének szervezetségét dicséri, hogy mi már három hónappal ezelőtt tudtuk: április 19-én meglátogat egy nyolc tagból álló csoport a Rhode Island állambeli Providence városból. Jelzés értékűnek tartom, hogy a 2006-ban idelátogató csoportból hárman visszatértek, akiket már régi barátként üdvözölhettünk. Izgatottan néztünk a találkozóra, hiszen a tiszteletes úron kívül alig volt angolul beszélő gyülekezeti tagunk. Félelmünk a nyelvi nehézségek kapcsán alaptalannak bizonyult, hisz kiderült, hogy mindnyájan a szeretet nyelvét beszéljük. De ezen túlmenően, áldásos, hídépítő munkáját lelkiismeretesen végezte Kolcsár Csilla, a tolmács, aki estéről estére, fáradságot nem kímélve szaladgált egyik vendégfogadótól a másikig, megkönnyítve a kommunikációt.

A miénktől különböző felfogású, műveltségű és élethelyzetű közösség tagjaival találkoztunk, de azt tapasztaltuk, hogy a különbözőségek ellenére vannak közös dolgaink.

Vendégeink csütörtökön délután érkeztek, a templom udvarán székely ruhás lányaink teával, kávéval, pálinkával és pánkóval kínálták őket. Hamarosan oldódni kezdett a hangulat. Jó két órát töltöttünk együtt, aztán a vendégfogadók hazavitték vendégeiket.

Pénteken közös kirándulás volt a Szentegyháza–Madéfalva–Csíkszereda–Tusnád–Szentanna-tó–Nyergestető útvonalon. Az esős idő ellenére vendégeink gyönyörködtek a tájban, megismerkedtek történelmünk egy darabkájával, és nem utolsósorban a székely konyha különlegességeivel is. A Nyergestetőn Kedves Kriszta elszavalta Kányádi Sándornak a helyhez kötődő, közismert versét. Annak ellenére, hogy nem értették a magyar nyelvű szöveget, a vendégeken a meghatottság érzése nyilvánvaló volt. A szöveget lefordították, és vasárnap újra elszavaltatták a kislánnyal, miközben videóztak.

Szombaton a helyi érdekességeket nézték meg: a helyi iskolában levő néprajzi gyűjteményt, a népi kismesterségek múzeumát, majd a hámor maradványait. Sajnos, az utóbbi annyira romos állapotban van, hogy nagyon nehezen értették meg, mi is volt az valamikor. Mindezekután meglátogattuk a Lobogó borvízforrást.

Innen a Gyerekkórus épületébe mentek, ahol Haáz Sándor karmester fogadta őket. Itt megnézték a múzeumot, és meghallgatták a Gyerekkórus történetét, végül pedig ízelítőt kaptak a gyermekórus dalaiból.

Este a kultúrigazgató, György László jóvoltából a felújított, kazettás mennyezetű művelődési házban

negyvenperces előadást néztek meg, a veterán tánccsoport műsorát, amelyben egy nagymama is táncolt. A székelyruha és a csárdás elnyerte tetszésüket, és mi is nagyon örültünk annak, hogy meg tudunk mutatni egy darabkát a vidékünkre jellemző népi hagyományainkból.

A vasárnapot a vendégek a gyülekezettel töltötték. Dél előtt istentisztelet, beszélgetések, ajándékok átadása-átvétele történt. Az amerikai gyülekezet részéről egy nőtestvérünk az Amnesty International munkájáról beszélt, és hangsúlyozta, hogy a fizikai létszükségleten kívül a legfontosabb az ember számára a szabadság, ami elemi joga az embernek, és mégis mily sokan nélkülöznek. Délután bográcsozás volt a templom udvarán. A vendégek többször is repetát kértek az ételből, még a vegetáriánus gulyás is elnyerte tetszésüket.

Úgy gondolom, hogy mindkét fél számára felejthetetlen az a lelki kincs, amelyet az együtt töltött idő jelent. Sokat beszélgettünk arról, hogyan lehetne szorosabbá tenni kapcsolatunkat, beszéltünk jövőképünkről, templomépítésről, gondjainkról, örömeinkről. Hangulatunkat híven tükrözik Garai Gábor költő *Álmodj* című versének sorai:

*Álmodj egy szép világot, hol tenger a fény,
Ott, ahol a béke az égig ér...*

*Álmodd,
hogy a szeretet örökké él,
a szívekben derű és senki nem fél.*

*Álmodd,
hogy álmaid valóra váljanak,
és elkerül minden, mi szívednek fájhat.*

Az a legjobb, hogy ez a találkozás nem álom, hanem kézzelfogható valóság volt. Reményeink szerint lesz folytatása az épülő, erősödő testvérgyülekezeti kapcsolatnak.

Az egyházi épületek karbantartásáról – 3

FURU ÁRPÁD

A tetőszerkezetek karbantartása

Az épület-karbantartás első lépése az épület rendszeres és időszakos bejárása, állapotának megfigyelése. A bejárás elsődleges célja, hogy meggyőződjünk arról, hogy az épület műszaki állapota megfelelő, észrevegyük a rendellenességeket, károsodásokat. Ezt követően dönthetünk a károsodások okainak megszüntetéséről és a károsodások kijavításáról. Az épületbejárást jól meghatározott rendszer szerint végezzük. Részletes útmutatóként ajánlom a Káldi Gyula és Várallyay Réka szerkesztésében megjelent *Útmutató épített és tárgyi örökségünk megóvásához* című kiadványt (Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Teleki László Alapítvány, Budapest, 2004).

A tetőszerkezetek és héjazatok ellenőrzése évente legalább kétszer javasolt. Lehetőleg vagy eső alatt, vagy közvetlenül utána menjünk ellenőrizni, mert ilyenkor jobban látjuk, hogy hol folyik be a víz, milyen helyeket áztat. A javasolt ellenőrzésen kívül mindig menjünk fel a tetőtérbe nagyobb viharok után is, hiszen előfordulhat, hogy elmozdulnak a cserepek, felgyűrődik a bádoglemez, leeshetnek a téglák az oromfal széléről vagy a kémény pereméről.

A tetőtérbe való feljutás biztosítása

A tetőbejárás első kihívása sok templomban a padlástérbe való feljutás. A templomok zömében vagy a toronyból vagy a karzataból lehet a tetőtérbe bejutni. Gyakrabban igen körülményes, sőt balesetveszélyes egy ilyen vállalkozás. A toronyban elhelyezett létrák – főleg akkor, ha lentről vagy önműködő

dő szerkezettel harangoznak – gyakran repedtek, inognak vagy karfa nélküliek. A karzataból való feljutás első akadálya általában a létra hiánya, leggyakrabban nincs erre a célra szolgáló, kellő méretű és szilárd létra. Sajnálattal állapítjuk meg, hogy még néhány új templom esetén is elmulasztották a padlástérbe való feljutás biztonságos megoldását.

A tulajdonos elsődleges feladata tehát a tetőtérbe való biztonságos feljutás lehetővé tétele. Győződjön meg arról, hogy egy átlagos erőnlétű ember biztonságosan fel tud jutni a toronyban elhelyezett létrákon, ezek legyenek jó állapotban, és amennyiben a tér megengedi, rendelkezzenek karfákkal. Amennyiben a karzatról a mennyezeten kialakított csapójáton keresztül kell a padlástérbe felmenni, biztosítson a tulajdonos jó minőségű, kellő hosszúságú létrát, ami helyben van, azaz bármikor használható. (Ez tűzvédelmi szempontból is fontos.) Ma már elérhető áron lehet kinyújtható alumínium létrákat is vásárolni, erre a célra ezek is jól beválnak. Fontos megjegyeznünk, hogy a létrákat nem szabad a templom belterében látható módon tárolni. Találjuk meg a helyüket a toronyaljban vagy lefektetve a karzattalvéd mögött olyan módon, hogy senki mozgását ne akadályozza, de ne is legyen látható.

A tetőtér állapota

Feljutva a tetőtérbe leggyakrabban az előző javítások hulladékanyagának látványa fogad. Otthagyott faanyag, lécek, deszkák, gerdavégek, törött cserepek hevernek itt-ott. Ehhez társul természetesen a por, sajnos sok esetben a madárürülék, fészkek vagy állatte-

temek látványa. Gyakran költözik be a tetőtérbe egy-egy nyest. Jelenlétükre a madártollakból, valamint a fészkek mellett gyűlő ürülékből következtethetünk. A sok hulladék természetesen nem a látvány miatt káros. Azon túl, hogy zavarja a padlástérben való biztonságos közlekedést és eltakarja az egyes épületelemeket, igen nagy gond, hogy nem teszi lehetővé a takart felületek gyors kiszáradását, ami egy esetleges beázást követően korhadáshoz vezethet. A szellőzés hiánya, a vastag, nedves, porjellegű hulladék réteg kiváló táptalaj a madarak által szállított gombaspórának, melyek, ha nedvességhez jutnak, láncreakciószerűen elindíthatják a faelemek korhadását.

Fontosnak tartjuk tehát, hogy a tulajdonos biztosítsa a padlástér tisztaságát, azaz távolítsa el a hulladékanyagokat, a törött cserepet és a faanyagot, valamint távolítsa el a madárfészkeket és a guanót.

Szintén fontos a padlástér szellőzésének oly módon való biztosítása, hogy kirekesszük a madarakat, és egyéb állatokat. **Ezért feladata a tulajdonosnak, hogy a torony ablakaira, a tető nyílásaira, szellőzőreire vékony és lehetőleg sűrű rabichálót szereljen.** A madarak által szállított spórák okozzák ugyanis a leggyakrabban a faanyag korhadását eredményező gombák elterjedését. (Ezekről a következő cikkekben részletesen szólnunk).

A tetőtér bejárásának leglényegesebb, érdemi része azt feltételezi, hogy a tulajdonos **végignézze a héjazat állapotát, azonosítsa a törött vagy elmozdult cserepeket,** hogy ezek kicseréléséről, beállításáról intézkedhessen. A törött vagy hiányzó cserepet könnyű felfedezni, hisz a sötét padlástérbe

ezen keresztül jut be a fény, tehát szabad szemmel is jól látjuk, hogy hol a baj. A bádoghéjazat hibáiról az alatta levő deszkaborítás nedvesedési foltjai árulkodnak. A cserepek kiegészítése, beállítása már nehezebb feladat, egy nagyobb tető esetén a magasabb részekre csak a szaruállásokon vagy az ezekre elhelyezett pallókon lehet eljutni. A korszerű megoldás az, hogy a tetőtérben olyan pallóból kialakított, karfával rendelkező és lépcsőkkel összekötött folyosókat hozzanak létre, melyekről biztonságosan elérhető a tető minden része, így könnyebb, és – ami még fontosabb – többé nem balesetveszélyes a cseréphéjazat karbantartása. (Ilyen folyosókat építettek be az Europa Nostra-díjas segesvári evangélikus Hegyi templomba, a kolozsvári Farkas utcai református templomba.) A bádoghéjazat javítására szakembert kell felkérnünk.

A héjazat átnézése után **ellenőrizzük a tetőszerkezet faanyagának állapotát**. Elsősorban a nedves, korhadt, esetleg gombás faelemeket keressük, de figyeljünk

A csekefalvi templom közmunkával kitakarított tetőszerkezete.

A szerző felvétele

az elmozdult csomópontokra, kötésekre vagy egyéb deformálódott faelemekre is. Ezek kijavítása szakmunkát igényel. A tulajdonos dolga csupán, hogy azonosítsa ezeket, és baj esetén a megfelelő szakembert megkeresse.

Az épület jó műszaki állapotának megtartása szempontjából igen fontos követelmény a tető-

szerkezet és a héjazat hibátlansága. Egy elhanyagolt tető okozta ismételt beázás a ház többi elemének is meghibásodását okozza, amely végül az épület teljes pusztulásához vezethet. Vegyük ezért komolyan az időszakos ellenőrzést, és rendszeresen végezzük el a szükséges karbantartási munkákat.

Tulipánok országában – 1

DIMÉNY JÓZSEF

• Néhány éve már, hogy a húsvét utáni időszak boldog izgalommal tölti el néhány alsófelsőszentmihályi és Torda környéki ember szívét. A kirándulás, a világ megismerése utáni vágy az idén a tulipán, a szélmalom és a sajt országa, Hollandia felé irányított bennünket. Többször hallottuk, hogy ez az időszak, amikor a tulipánok a legszebbek, ilyenkor érdemes elmenni. A Turul Utazási Irodával közösen elkezdjük hát a háttérszervezést. Amikor kiválasztottuk a időpontot, még nem tudtuk, hogy a *Virágkarnevál* is épp azon a hétvégén lesz. Ez meg is nehezítette a szállásfoglalást, de azért vannak a feladatok, hogy megoldást találjunk rá.

Többen figyelmeztettek, hogy ebben az időszakban nagyon szeszélyes a hollandiai időjárás, mely nagyban elronthatja az élményt. Belevágtunk, kértük Isten segítségét, és ismét megtapasztalhattuk, hogy az „Úr csodásan működik”, mert néhány futózáporon kívül gyönyörű időt kaptunk.

Április 20-án az autóbusz 32 székelyföldi és 21 torda környéki utast vitt ki a reptérre. A Kolozsvár–Dortmund járaton minden rendben volt, és már várt Karl, a német sofőr akivel a következő három napban egy mini-körutat tettünk Hollandiában.

Első megállónk egy kisváros, Nijmegen volt. A főtérről, a városháza és a templom már ízelítőt adott számunkra az ország jellegzetes építészeti stílusából és a holland települések hangulatából. Szálláshelyünket Putten helység Park Hoteljében találtuk. Többet kellett utazni, de nagyon tetszett, hogy megláthattuk a vidéket, a jellegzetes előtér nélküli házakat, a házak körül szabadon legelő teheneket és más háziállatokat.

Szombaton reggel a *Virágkarnevál* megtekintésével kezdtünk. A *Bloemencorso* Hollandia egyik legnagyobb ünnepe. A csodálatosan feldíszített luxuszekerek egész nap teszik meg a 40 km-es utat Noordwijk és Haarlem között. Mi épp az indulásra értünk oda, végigsétáltunk a különböző országokat képviselő vi-

rágcsodák mellett, de volt ott autója az EuroVisionnak és a focirajongóknak, sőt a jó hangulatot egy karneváli ruhákba öltözött együttes biztosította. Az autók lassan elvonultak mellettünk, sok fényképezés és videózás mutatta, hogy mindannyian nagyon élvezték.

Innen utunkat Hága fele vettük, melyről eddig csak annyit tudtam, hogy itt ülésezik a Nemzetközi Törvényszék. A feljegyzések már az 1200-as évekből arról mesélnek, hogy itt különös sövényel körülvevő vadászkastély állt. A város hivatalos neve 's-Gravenhage, jelentése a „gróf sövénye”. A település folyamatosan fejlődött, 1586-ban lett a kormány székhelye, Orániai Vilmos kormányzása alatt pedig fővárossá vált. Amikor kiszálltunk az autóbusból, zuhogott az eső, de mire körbejártuk a Binnenhof udvarát, esőkabátjainkat nyugodtan eltehetjük. Itt működik jelenleg is a holland parlament és kormány. Az épületek körben történelmi hangulatot idéztek. Sok mindenről tudnának mesélni, ha megszólalnának. Az udvar közepén felhívja magára a figyelmet a restaurált XIII. századi lovagterem. Előreugró tornáccal és karsú tornyával egy templomra emlékeztet. Idegenvezetőnkől megtudtuk, hogy más fontos esemény mellett itt tartják a parlament első és második kamarájának közös üléseit, és itt nyitja meg az uralkodó az országgyűlés időszakait.

Rövid séta után egy pillantást vetettünk az épület tő felőli gyönyörű részére, és továbbmentünk Delft irányába.

Mivel autóbuszunk a központban nem tudott megállni, így gyalog tettük meg az utat a város központjáig. A csatornák mellé épített házakon kívül megcsodáltunk egy mobil hidat, melyet bizonyos időközönként felemelnek, hogy közlekedhessenek a hajók. Delft főterét ellepték az árusok, bazárosok, vidámparkosok és más szórakozást biztosító zsidvásárosok. Nagyon visszásnak tűnt a többszáz éves hangulatot idéző épületek és lenge öltözetben szambát táncoló hölgyek kontrasztja. Ezt tapasztaltuk Goudában és Amszterdamban is. Idegenvezetőnk elmondta: ez itt természetes. A főtéren szemügyre vettük a városházát. Az 1618-as tűzvészben részben elpusztult és az újjáépítés után reneszánszból barokká vedlett épületet. Kívülről és belülről megnéztük az új templomot, mely az Új világ történetéhez képest igen réginek bizonyult, hiszen 1383–1510 között épült, többször leégett, és bővítették is. 100 méter magas tornya 1872-ben épült. Érdekessége az, hogy alapja négyszögű, de tetején már nyolcszögben emelkednek falai. A templombelső legkiemelkedőbb látványossága Orániai Vilmos mauzóleuma, amelyet 1614–1620 között építettek. Mellette Vilmos kétségbeesett kuttyájának a szobra áll, aki a legenda szerint gazdája halála után nem mozdult a sír mellől, és éhen halt. A négyoszlopos sír körül az Igazság, a Szabadság, a Vallás és a Bátorság allegorikus alakjai állnak.

Goudába érve először az 1450-ben épült városházát jártuk körbe a főtéren, mely valószínűleg Hollandia legrégebbi városháza. Homlokzatán a burgundiai grófok és grófnők szobrai láthatók. A keleti falon napóra van, és egy modern harangjáték működik, melynek figurái minden fél és egész órában eljátsszák azt a jelenetet, amikor 1272-ben V. Floris gróf kiváltságlevellet adományozott a városnak. Második nevezetesség a különleges színes üvegablakairól ismert, XIII. századból származó Szent János-templom. Az ablakok nagy része királyok, püspökök, városok, céhek és magánszemélyek ajándékaaként került oda. Különleges érzés körbesétálni e hatalmas templomban, és a több mint 30 ablak üvegfestményeinek a részleteit tanulmányozni. Protestánsként azt éreztem, hogy nemcsak a római katolikusoknak vannak katedrálisai. Egy másik nevezetessége a főtéren a mázsaház, ahol 1668 óta hagyományos módszerekkel mérik a sajtot. A homlokzatán elhelyezett, aprólékosan kidolgozott domborművön meg van örökítve a sajt mérés és a mindenkori kereskedők leleményessége (lábbal segíti a mérleget a „könyvelő”). Szabad program keretében fedeztük fel a mai sajtüzletek világát, végigkóstoltunk a fokhagymás sajtól a wasabisig sok mindent, és vásároltunk kisebb-nagyobb darabokat az itthoniak nagy örömeire.

Még két úticél maradt hátra. Rotterdam, ahol rövid autóbuszos körutazás után a Central Parkban kötöttünk ki. Itt található a város egét díszítő Euromast, mely engem a berlini TV-toronyra emlékeztetett. Megtudtuk, hogy a toronyban fel-le közlekedő ún. űrhajóskabin 185 m magasra viszi fel a vállalkozó szellemű látogatókat. Mint kiderült, a csoportban nincs hiány vállalkozó szellemben, hiszen két kivétellel mindenki kipróbálta. Csodálatos élmény volt felülről látni a várost, az Erasmus-hidat, a kikötő csatorna-rendszerét. Ahogy spirálisan emelkedtünk a körgyűrűvel, egyre jobban kiszélesedett a látóhatár, s bár ismét készülődött az eső, gyönyörű volt a kilátás. A magasságtól mindenki megnőtt az adrenalinszint, és boldogan szálltunk autóbuszba, hogy meglátogassuk a 15 km-re levő szélmalmokat.

Születés hete Székelykeresztúron

ANDRÁSI ERIKA

• Május 6–13. között második alkalommal került megrendezésre a Gondviselés Segélyszervezet székelykeresztúri központja által a *Születés hete* nemzetközi rendezvénysorozat, melynek során egy egész hetet átfogó program keretében nyitottan beszélgethettek, információkat gyűjthettek a várandósság–szülés–születés, valamint család, családerősítés témakörben az érdeklődők.

A rendezvényt anyák napi ünnepi istentisztelet és műsor nyitotta meg, majd a következő vasárnap a családok megerősödését célzó *Székely családok napja* zárta. A hét folyamán a résztvevők megcsodálhatták a gyerekek családrajzaiból készült kiállítást (*A mi családunk* gyerekrajz-pályázat pályamunkái), valamint a gyerekekről készített pillanatképeket (az *Édesanya szeme fénye* fotópályázat alkotásai).

Hétfőn filmvetítésre várták az érdeklődőket. A *Babies* című francia dokumentumfilm négy, merőben különböző kultúrkör gyereknevelési szokásait örökíti meg az első életévben.

Kedden az idei rendezvény egyik legújabb programjára került sor. A résztvevők szülésznők (Magyar Melinda, Szikszai Kinga), családorvos (dr. Bibó Melinda) és gyermekasszisztens (Bíró Enikő) társaságában meghitt és felszabadult kerekasztal-beszélgetés keretében vitattak meg gyakran titkolt kérdéseket és vágyakat a várandósság–szülés–születés témakörből. Jó volt látni, hogy egyre több az érdeklődő, tudatosan gyereket vállaló kismama és fiatal család.

A szerdai nap egy tabunak számító témát taglalt: Funkcionális meddőség... avagy amikor nem jön a baba. Antal Ildikó Mária csíkszeredai családterapeuta részletesen tárgyalta a meddőség lelki vonatkozásait. Meggyőződhattünk arról, hogy mennyire fontos a párkapcsolatban az egymásra figyelés, valamint a kapcsolat fejlődési szakaszainak a megélése. Mindig újabb szerepeket kell elsajátítani, mert a családnak mint rendszernek a működése csak a részek (szülők és gyermek/ek) összehangolt, egymásra figyelő törekvésével tartható fenn. A szerda délelőttöt a sérült gyerekek közösségi programja tette emlékezetessé, melynek hangulata és pillanatképei örökre emlékeink közé íródtak.

A hét középső napja az új élet táplálásának és nevelésének „művészetére” összpontosított. Délelőtt a *Mama–manó dúdoló* keretében a városi bölcsőde aprócska lakói látogattak el kismamaklubunkba, mely azon a délelőttön ismét túl kicsinek bizonyult. Délután Fekete Éva (Székelyudvarhely), a Le Leche Liga

szoptatási tanácsadója előadásában abban erősítette meg a várandós és szoptató kismamákat, hogy szoptatni minden anya tud, és ez elsősorban a tudat szintjén dől el. Hangsúlyozta, hogy a téves beidegződéseket – „nincs elég tejed”, „nem elég laktatós a tejed”, „kell hagyni, hogy kiürüljön a kicsi gyomra”, „három-négy óránként kell táplálni a csöppséget” – el kell felejteni. Mindig annyi és olyan minőségi anyatej képződik, amennyire akkor a picinek szüksége van. Igény szerint kell szoptatni, hogy a gyerek és a szervezet tejtermelő tevékenysége összehangolódhasson.

Pénteken dr. Bálint Sándort, a budapesti Szent Imre Kórház szülész-nőgyógyász főorvosát vártuk előadásra. Sajnos egészségügyi okok miatt nem tudott Székelykeresztúrra utazni, azonban videokonferencia-szerű előadásával elkápráztatta a jelenlevőket. Előadása utat mutatott a női méltóság helyére napjaink szülészetén, ahol az anya ösztönei és a megszületendő élet igényei kellene mérvadóak legyenek.

A szombati nap teljesen a gyerekekről, a megszületett életek ünnepléséről szólt. Délelőtt a Mesevár Napköziotthon óvónőinek közreműködésével mesedramán és interaktív bábszínházon vehettek részt a gyermekek. Délben különleges zenei aláfestés kíséretében – gögicslés, gyerekkacaj stb. – közel száz babakocsival tarkított felvonulással mutattuk meg a városnak és a környéknek, hogy a gyerekvállalás áldás és közösségünk jövőjének záloga. Ezt követően a Gyárfás-kertben a már elültetett és megfogant születésfa előtt leleplezésre került a 2011-ben Székelykeresztúron született gyerekek nevét tartalmazó emléktábla.

A rendezvény zárónapját a családok ünneplésének szenteltük, miközben Hargita megye önkormányzata családprogramjának kihelyezett rendezvényét láttuk vendégül. A felekezeti istentiszteletet követően

Birtalan József megyemenedzser kitüntette az ötgyerekes Joó családot (a legnépesebb helybeli család), majd felszeleteltük a családok kenyérét. Ezt követően a résztvevők közösen bográcsoltak. Az aznapi társzervező partnereinkkel (Csíki Anyák Egyesülete, Gyulaféhevári Főegyházmegyei Caritas) közösen szabadtéri játékokat, kézműves tevékenységeket biztosítottunk a gyerekeknek, a felnőttek pedig ingyenes egészségügyi szűréseken vehettek részt. Bár az időjárás a zárónapon nem kedvezett a rendezvénynek, a végére mégis zsúfolásig megtelt a Berde Mózes Unitárius Gimnázium díszterme, ahol a helybeli Vadrózsák

néptáncsoport színvonalas előadásával és a Fűszál együttes koncertjével ért véget a heti program.

Összegezve: A *Születés hetének* ez évi kiírása nagyon gazdag és tartalmas rendezvények bizonyult, amelyen számításaink szerint közel nyolcszáz embert sikerült mozgósítani. A pozitív visszajelzések arra buzdítanak, hogy szükséges és fontos hasonló rendezvények szervezése, amelyeken a család, a gyerekvállalás és a nevelés kérdésköre kerül a középpontba. Szervezőtársaimmal együtt töretlenül vallom, hogy jövőre is lesz *Születés hete* Székelykeresztúron – remélhetőleg még több gyermekáldás kíséretében!

Ebédprogram Kolozsváron

RÁCZ NORBERT

• Amennyiben az egyház nem tesz semmit a rászorulóért, akkor létének értelmét veszíti. Lehetnek szép templomai és pompás épületei, megfogalmazhat mély és igaz eszméket, elhangozhatnak magasztos prédikációk, de ha nem tesz semmit azokért, akik bajban vannak, bizony csak külsőség minden. Csak látszat, felszín, de nem valóság és nem élet. Jézus sem a gazdagokhoz és a jeruzsálemi templomba ment először, hanem az elesettekhez, a gyengékhez, a kivetettekhez.

A fentiekhez hasonló gondolatokkal foglalkoztunk egyházközségünk keblitanácsával már több ízben. Tudatosítottuk, hogy nagy és gazdag városunkban laknak olyan unitárius személyek is, akik számára nagyon nehéz az élet. A családlátogatások alkalmával aztán ez a kép a maga fájdalmas valóságában teljesebben ki. A magány, a betegség, az öregség, a nyomor, a kilátástalanság gyakran ijesztő méreteket öltenek, s mutatják, hogy egy pár százezres városban hogyan válhat az ember teljesen magányossá. Voltunk olyan nőnél, aki a beszélgetésünk elején csak suttni tudott, mert napok óta nem beszélt senkivel, ezért aztán teljesen elment a hangja. Olyannál is voltunk, akikhez a

szomszédok néznek be pár naponra egyszer, hogy lássák, él-e még. A drámai élethelyzeteket lehetne még sorolni, de hadd ismertessem inkább az előbbieket részleges enyhítését célzó segélyprogramunkat.

Bár igaz, hogy nagyon sok esetben egy kiadós beszélgetés a legnagyobb segítség, azért vannak olyan helyzetek is szép számban, amikor mást kell tenni. Az egyik legnagyobb hiány az, hogy igen sokan nem jutnak naponta meleg ételhez. Van, akinek nincs elég pénze, és van olyan, aki nem képes megfőzni magának az ebédet, sőt olyan is van, aki egy kenyérből él szinte egy héten át. Ezekből a szükséghelyzetekből kiindulva született meg az a döntés, hogy a legrászorultabb embertársainknak juttassunk meleg ebédet minden hétköznap. Az ötlet megvalósítása a Gondviselés Segélyszervezet és a kolozsvár-belvárosi unitárius egyházközség közös – anyagi, illetve szervezési – erőfeszítéseként kezdődött el idén februárban.

Első lépésként azonosítottuk a leginkább rászoruló egyházközségi tagokat. Családlátogatások keretében megérdeklődtük tőlük, hogy részt vennének-e egy ilyen segélyprogramban, ugyanis gyakran a legrászorultabbak a legszemermetesebbek: ők azok, akik a

segítséget inkább visszautasítják, mert szégyellik a kiszolgáltatottságukat, vagy sajnálják, hogy értük valakiknek erőfeszítéseket kell tenniük. A „meggyőző munka” után a teológiai hallgatókat kerestük meg, akik közül néhányan vállalták a rendszeres részvételt a program kivitelezésében. Ők azok, akik naponta gyalog, illetve gépkocsival házhoz szállítják az ebédet. Hadd köszönjem meg nekik név szerint is a segítők hozzáállását. Illesse hát köszönet Bencze Ilnát, Györgyillyés Izoldát, Szász Tündét, Albert-Nagy Ákost, Bartha Alpárt, Bányai Attilát, Gyerő Attilát, Lurtz Zsoltot alázatos és áldásos munkájukért, melynek köszönhetően hat rászoruló személyt juttathatunk mindennap ebédhez.

A fenti egyeztetésekkel párhuzamosan egyházunk illetékes vezetőinek is beszámoltunk a segélyezési tervünkről. Kedvező viszonyulásuk eredményeként az egyházunk által működtetett étkezde (Konviktus Kft.) jutányos áron biztosítja a kétfogásos meleg ebédet. Bő negyedéves „tapasztalattal” a hátunk mögött megállapíthatjuk, hogy az elindított folyamat életképes, és jó tudnunk, hogy teszünk valamit azokért, akik alapvető életségtereken terén igen nagy hiányt szenvednek.

Egymásért vagyunk, összetartozunk

FEKETE LEVENTE

• „Kicsiből lesz a nagy” szoktuk mondani mosolyogva, ha látjuk cseperedő gyermekeinket, amikor ügyeskednek, iparkodnak, teljesíteni, bizonyítani akarnak. Egy közös, szent játék ez, hiszen mindennek részesei vagyunk mi, felnőttek is, akik tanítjuk, hittet, gondoskodó szeretettel fogjuk a kezüket, hogy az Életre neveljük őket. Erről szólt az a játékos-vallásos gyermekvetélkedő is, amelyre a Háromszék–Felsőfehéri Unitárius Egyházkör Tanácsa és a VEN Bizottság döntése alapján került sor 2012. május 12-én Nagyajtán. Izgalmas volt keresni és megtalálni a „mikor és hogyan?” kérdésekre a választ Brassóban, Boros János egyházköri felügyelőgondnok – a játék ötletgazdája – és pedagógus neje, Piroska lakásán Dénes Ida, Pál Tünde pedagógusokkal együtt. A megbeszélést még egy találkozó követte Pál Tündéék otthonában Árkoson, miután örömmel nyugtázhattuk: hál’ Istennek, összeállt a kép. Reményeink szerint egy élménydús és tanulságos, egyben kellemes meglepetést is tartogató – ahogyan ilyenkor az „apróhad” elvárja –, ugyanakkor egy hagyományteremtő, sőt a többi egyházkör számára is követésre méltó értékű gyermekvetélkedőre fog sor kerülni Nagyajtán.

És lőn! – mosolygott bennünk a bibliás lélek, amikor szétnéztünk, hiszen szikrázó napsütésben csak úgy rajzoltak a nagyajtai Áldás Háza parkos udvarára kicsik és nagyok. Árkosról, Brassóból, Datkról, Felsőrákosról, Olthévízről, Sepsiszentgyörgyről, Ürmösről, Vargyasról és természetesen Nagyajtáról – az itt tanuló apácai és bölöni diákok közül is – jöttek, a III–IV. és az V–VI. osztályokba tartozó bátor versenyzők, hogy összemérjék tudásukat jézusi példázatokból és egyházi énekekből.

Vendégeink, miután alaposan beszendvicseztek és teáztak, felvonultak ódon vártemplomunkba, ahol áhítatot tartott a helyi lelkész a „Kit küldjek el? Ki megy el nekünk?” ézsaiási alapgondolatra. Öröm volt

hallani, ahogy a vén falak között tisztán és erőteljesen csendült fel 58 gyermek ajkáról a Miatyánk és a zsolnárok lelki üzenete. Majd Szabó Előd ürmösi lelkész, egyházköri jegyző köszöntötte a jelenlévőket. Ezt követően került sor a Kriza János Általános Iskola két tantermében az „összerázó”, játékos, feszültségoldó ismerkedésre, amelyet Soós Annamária brassói tanítónő és Pál Tünde tartottak szakértő szeretettel. A játék menetének anyagát Dénes Ida és Pál Tünde készítette elő, nyugodtan mondhatjuk azzal a példás szakértelemmel, amelyre csak a nagy tapasztalat és Életre nevelő jóság képes. Nem helységenként mérték össze tudásukat, hanem kiszámoláson alapon, egymás jobb megismerése érdekében, fiktív nevekké jelölt csoportokban szálltak versenybe gyermekeink. Nem volt könnyű dolga a zsűrinek, hiszen jól felkészült versenyzők rajtoltak.

A III–IV. osztályosok közül: I. díjat az OKOSOK (Farkas Ábel, Ghinea László – Vargyas, Jancsó Orsolya – Olthévíz, László Zsolt Csaba – Brassó), II. díjat az OKOSKODÓK (Szócs Fruzsina – Felsőrákos, Jancsó Noémi – Olthévíz, Opra Csongor – Ürmös, Szén Edina – Datk), III. díjat SÓLYMOK csoportja kapott (Korodi Levente Jenő – Datk, Kisgyörgy Bence – Sepsiszentgyörgy, Kátóna László – Vargyas, Chera Laura Csilla – Datk).

Az V–VI. korcsoportnál I. díjat ÁRNYÉKLÁNYOK (Csiki Csilla – Felsőrákos), II. díjat CSAK CSAJOK (Benkő Bea Krisztina – Nagyajta, Dihel Dalma Dzszenifer – Brassó, Cimpoi Andrea Julia – Datk, Virág Noémi Orsolya – Sepsiszentgyörgy). III. díjat A NEM TÉKOZLÓ LÁNYOK (Dull Brigitta Noémi, Pál Szidónia Bernadett – Sepsiszentgyörgy, Szabó Stefánia – Brassó, Wagner Kerekes Andrea – Olthévíz) csoportja nyert. Piros pont a felsőrákosiaknak: székelyruhában versenyeztek!

A zsűritagok: Dénes Ida és Benkő Kata pedagógusok, Szabó Előd ürmösi, valamint Kotecz József felsőrákosi, Vass Károly sepsiszentgyörgyi, Major László datki lelkészek a részletes és megmérő ismeretre, a találékonyságra, az összhangos munka hatékonyságára, az anyanyelvi kifejező készségre figyeltek. Tökéletesen lazította fel a megméréstetés feszültsége alól kis versenyzőinket a zsűrizés ideje alatt sorra kerülő íjászat, amelyet Soós Lehel brassói fogtechnikus, a hagyományos, visszacsapó-íjászat kiváló művelője vezetett, aki nagy szakértelemmel avatta be e ritka és ősrégi sport titkaiba a lelkesedő gyermekeinket. A segédkező lelkészekkel együtt gondosan vigyázott arra, hogy minden türelmetlenül tolakodó jövődöbéli íjászmesterjelölt szép rendben és megfelelő biztonságban kipróbálhassa e nemes sportágban fi-

gyelmét és ügyességét. Végül olthévízi vendégeink furlyaszámokat adtak elő.

Bőven volt az is, ami „szem-szájnak ingere”. Köszönet Fekete Judit, Benkő Klára szeretetének, ügybuzgalmának, valamint Baróthi Brigitta, Benkő Boglárka, Szabó Anita, Fekete Ágnes, Fekete Kincső és Fekete Hunor NaDFIE tagoknak, a Háromszék Felsőfehéri Unitárius Egyházkör Esperesi Hivatala támogatásának, amely nemcsak az elmaradhatatlan harapnivalónak, hanem a minden résztvevő számára és nyertes gyermekeinknek külön is átadott könyvjutalmaknak is anyagi alapot biztosított. Hála Fábián Levente igazgató úrnak, hiszen nemcsak a Kriza János Általános Iskola tantermeit, de a sportpályát is és a gyümölcsös területét is rendelkezésünkre bocsátotta, ugyanakkor Sütő Gábornak és nejének, Olga asszonynak, akik vártemplomunkat ábrázoló oklevéllel ajándékozták meg külön-külön a díjazott csoportok minden résztvevő diákját, hogy e felejthetetlen nap kellemes emléke

Márkó László felvételei

bármikor visszaköszönhessen gyermekeinkre, üzenve, hogy soha ne felejtsek: Egymásért vagyunk, összetartozunk.

Anyák Napja Sepsikőröspatakon

• Azon a verőfényes, gyönyörű májusi vasárnapon, amikor a legdrágábbakat, az Édesanyákat köszöntöttük, a sepsikőröspataki unitárius templomban is sokan megjelentünk a harangszó hívó szavára. Hála Istennek együtt ünnepeltünk: gyermekek, anyák, apák, nagyszülők, testvérek, rokonok, vendégek.

Valami különleges érzés lebegett a templom csendjében: a virágokkal díszített padok, szószék, úrasztala, mind-mind azt súgták, hogy nagy ünnep készülődik. Va-

lóban, a lelkészházaspárnak köszönhetően, csodálatos istentiszteletünk volt. Szószéki beszédében lelkészsünk kihangsúlyozta az Édesanyák, Nagymamák szerepét, aláhúzva útmutatóul a fiatal nemzedék számára: „Tiszteld anyádat és apádat, hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet Istened, az Úr ad neked!” A gyermekek mindenkit virággal ajándékoztak meg, szüleiket, nagyszüleiket kis meglepetéssel és kaláccsal kínálták.

Számomra e nap boldog-szomorú volt, mert emlékeim közt gyermekkorom szép éveit bújtak elő, amikor én is ott álltam a kis

verselő csapat közt, és oly izgatottan nyújtottam át azt a csokor gyöngyvirágot, orgonát Édesanyámnak, Nagymamámnak, mint most a vidám gyermekek. Sajnos most már a gyöngyvirág- vagy orgonacsokrot már csak Édesanyám, Nagymamáim, Dédnagymamáim sírjára tehetem, megköszönve százszor, amit értem tettek, hogy most itt lehetek. A gyülekezet nevében megköszönöm a tiszteletes asszonynak, hogy fáradságot nem ismerő munkával megtanította gyermekeinket, unokáinkat e szép műsorra, emlékezetessé téve ez ünnepet.

VÁNCSA CSILLA

Búcsú egy lelkes Olvasótól

• „Ma még kezembe veszem a Közlönyt, és holnap már tehetetlen beteg vagyok. Az olvasásra is képtelen.”

Márk László 54 évesen az áprilisi Unitárius Közlönyt is mosollyal az arcán vásárolta meg, de nem tudta, nem gondolta, hogy számára ez az utolsó szám. Minden hónapban felfigyelt az új számra,

meglepődve vette tudomásul az idő rohanását: „Már megint eltelt egy hónap?! Kérek bizony, szégyen lenne, hogy ne vegyük meg, és ne olvassuk.” Ezek voltak az utolsó szavai, amikor az áprilisi Közlönyt boldogan lapozgatta. Igen, nem csak megvásárolta, hanem olvasta is rendszeresen, érdekelték az egyházi hírek.

Nemrég a Nők Világára is felfigyelt, és megígérte: megrendeli jövőre.

Sajnos, Márk László számára a május hónap semmi jót nem ígért, betegsége súlyosbodott. A májusi Közlönyt már nem olvashatta. Amikor a májusi lapszám megérkezett, a sepsiszentkirályi harangok búsan szóltak. Aznap kísérték utolsó útjára.

A sepsiszentkirályi olvasótáborban egy szék üresen maradt.

Isten adjon számára csendes pihenést!

ADORJÁNI GYÖNGYVÉR

NŐK VILÁGA

Egyensúlykeresés változó világunkban

Lapszámunkban folytatjuk a 2012. október 4–7. között Marosvásárhelyen szervezendő unitárius, unitárius-univerzalista és más felekezetű nők második világtalálkozója meghívott előadóinak bemutatását. (Az oldalt összeállította Moldován-Szeredai Noémi.)

• **Barbara Kres Beach – közszolgálati menedzser, Charlottesville/Madison, Egyesült Államok**

Az Unitárius-Univerzalista Testvéregyházközi Tanács (UUPCC) alapító tagja. Két ciklusban elnöki tisztségét is betöltötte. Az Unitárius Univerzalisták Nemzetközi Tanácsának (ICUU) pénztárosa, és tagja volt a Vallásszabadság Nemzetközi Szervezete (IARF) vezetőségének is. 2009-től az Unitárius-Univerzalista Nők Nemzetközi Tanácsának (ICUW) elnöke. Sokoldalú személyiség. Az angoltanári képesítés megszerzése

után a Harvard Egyetemen szerzett felsőoktatási diplomát. Pályafutását középiskolai angoltanárként kezdte. Szenvédeyes táncosként női táncsoportot alapított a massachusettsbeli Marbleheadben. A magát professzionistává kinövő csapat sajátos liturgikus táncstílust honosított meg, mely mozgalommá alakult, hiszen nemcsak unitárius-univerzalista közösségek igényelték az oktatást, hanem más felekezetek is Egyesült Államok-szerte. Nagyon sok cikket, könyvet írt, és több szakmai folyóirat, sőt televíziós program megálmodója, szerkesztője volt.

Két fiúgyermek édesanyja és öt unoka boldog nagymamája. Férje, George Kimmich Beach nyugalmazott unitárius lelkész.

• **Kathy Matsui – egyetemi tanár, Tokió, Japán**

Kathy Matsui a Szabadelvű Valóságos Nők Nemzetközi Egyesületének elnöke, a tokiói Seisen Egyetem tanára és a Globális Állampolgárság tanszék elnöke. Kommunikációs készségek fejlesztését, kulturák közötti megértést, konfliktuskezelést, valamint békére nevelést és konfliktusmegelőzést tanít. Megjelent cikkei, tanulmányai, bemutatói és előadásai a vezetők békére nevelésben játszott szerepéről, a kiegyezés és kibékülés képességeinek fejlesztéséről, a belső lelki béke megteremtésének lehetőségeiről szólnak

Jelenleg a Hágai Felhívás a Békéért szervezet tanácsadói bizottságának, valamint több japán és nemzetközi szervezetnek tagja. Elkötelezett emberjogi harcos és békeaktivista.

Stresszmentes napok Homoródszentmártonban

• A zaklatott hétköznapok után mintha a nyugalom szigetére érkeztünk volna meg Homoródszentmártonban április 27-én a Nőszövetség kihelyezett választmányi gyűlésére. Igazi tavaszi hangulat, csend, virágillat, no meg ifj. Szombatfalvi József tiszteletes fogadott, aki röviden ismertette a templom történetét, érdekes részleteket osztva meg velünk. Hálások vagyunk, hogy újra itt lehettünk. Néhányan közülünk szívesen emlékeztek azokra az évekre, amikor drámajáték tanfolyamra jártak ide. Önfejlesztő műhelymunkánkat Keresztesi Polixénia vezette. A stresszről, min-

dennapjaink „megkeserítőjéről” beszélgettünk, amely, ha nem kezeljük, hosszú távon betegségekhez vezethet. Mindannyian egyedi módon reagálunk a felénk irányuló elvárásokra. Ha ezek az elvárások irreálisak, erőnket meghaladók, a legjobb, amit tehetünk, ha elfogadjuk magunkat, és elismerjük, hogy képességeink végesek. Ami egyikünknek stresszforrás, az a másikunknak kihívás. A pozitív stressz előre visz, a negatív stressz, a distressz rombol. Ez utóbbi fő okozója a fenyegetettség érzése. Fizikai szinten heves szívdobogás, légzészavar, hányinger jellemzi. Érdekes relaxációs technikákkal feloldani, akár napi szinten is. A stressz okai közé sorolhatunk általános okokat, mint a pénz- és időhiány, létbizonytalanság, ter-

mészeti katasztrófák stb. Magánéleti szinten személyes, családi okok, fokozott elvárások, magány, válás, betegség, halál lehetnek a stressz forrásai.

A műhelymunka után a minket foglalkoztató tevékenységekre tértünk rá. Az UNOSZ konferencia előkészítésében sok fontos részletet sikerült pontosítanunk. Megbeszéltük a lókodi öregotthon 20 éves fennállásának évfordulója alkalmával az egyház és az UNOSZ által szervezendő jubileumi ünnepség programját, melyre idén augusztus 25-én kerül sor.

Hálásan köszönjük a homoródszentmártoni gyülekezetnek, hogy befogadtak minket. Úgy érzem, hogy a célt – egymás és önmagunk jobb megismerését immár csoportként is – sikerült megvalósítanunk. A két-napos foglalkozás záró gyakorlata alatt az egymás felé megfogalmazott, őszinte és szívből jövő elismerő szavak igazi lelki feltöltődést nyújtottak mindnyájunknak. Reménykedve számítunk arra, hogy jövőre is hasonló élményekkel gazdagodunk.

DIMÉNY CSILLA JÚLIA

Munkálkodó és találkozó asszonyaink

Május hónap az egyházköri közgyűlések ideje volt nőszövetségeink életében. Ezek az alkalmak nemcsak az elmúlt esztendő eseményeinek összegzésére voltak alkalmasak, nemcsak seregszemlére, hanem a találkozásokra, a beszélgetésekre is. Az alábbiakban néhány szemelvényt bocsátunk az Olvasó elé – betekintést nyújtva a találkozások világába.

• **Ugyancsak az említett napon ülésezett a küküllő-köri unitárius nőszövetség Küküllődombón.** A gyűlés alkalmával 14 nőszövetségből kb. 100 küldött találkozott. „A lelkészcsalád és a helyi nőszövetség meleg fogadtatását követően kitűzőkkel, zászlókkal, virággal vonultunk be a templomba, ahol a közgyűlés a munkálatait tartotta. (...) felcsendült az unitárius induló, és a nőszövetségi zászlók elhelyezése, majd a köri vándorabrosz átadása következett, mely az idén is egy kis »teglával« gazdagodott, hisz új nőszövetség, a nagyszebeni csatlakozott a mi körünkhöz az elmúlt időszakban. A zászlót a szószékre helyeztük, ahol egy évig hirdeti a nőszövetségek létezését, és díszíti a küküllődombói templomot” – jelenti Szentgyörgyi Ildikó-Tünde köri elnök. Az üdvözlőbeszéd és beszámoló után Jakabházi Vera bemutatta Benedek Enikő *Bejöhetek?* című könyvét. A Kiss Zsuzsanna haranglábi lelkész által tartott istentisztelet után Miklós Mária magyar szakos tanár az ózdi származású Petrőczy Kata Szidónia költő életéről és

munkásságáról tartott tartalmas előadást, melyet a Kisgyörgy József Unitárius Dalkör által bemutatott kurucdalok, a költő műveiből felolvasott versek, majd a dombói női énekkar által énekelt ózdi népdalok színesítettek. A kultúrházban Miklós Árpád dombói születésű, Kecskeméten élő festőművész és Márkos Cs. János dombói születésű naiv festő képeit és a múlt század elején a polgárság körében divatba jött falvédőket tekinthették meg a jelenlevők. „Úgy érzem, ez a találkozó egy lelki feltöltődés volt, erőt ad a további munkánkban. Bizonyágtétel, hogyha ennyi unitárius asszony szíve együtt dobog, van jövő, megmaradás” – összegez Péterfi Erika helyi elnök.

• **Május 5-én a kolozs-tordai egyházkör 11 nőszövetségének küldöttei találkoztak az aranyosszéki Sinfalván.** *Így találkoztunk* című írásában Pálfi Ildikó ekként számol be az eseményről: „Jó volt hallani Rüs-Fogarasi Tibor esperes köszöntő szavait, feltöltődni Szabó Magdolna főtisztelendő asszony beszéde alatt,

mely a valahova tartozás boldogságát, a hit megélését, az idő és élethelyzetek kihasználását, a jó cselekvését hangsúlyozta, mindezt a szeretet működése által.

A nőszövetségek beszámolóiból kibontakozott a sokszínű tevékenység, amely az egyházközségi élet megtartója is egyben. (...) Kiemelkedő események is voltak: megemlékeztek Kriza János születésének 200. évfordulójáról, kopjafát avattak, énekes-verses műsorral köszöntötték a szépkorúakat, vagy vidám jeleneteket adtak elő a farsang idején. Volt, ahol a munka után a jutalom sem maradt el – színházlátogatás, ópusztaszeri kirándulás, Wellness-napok formájában. Úgy érzem, a Mátéfi Tímea gyakorló teológiai hallgató prédikációja is jutalom volt számunkra, egymásra hangolódhattunk a meghatódottság pillanataiban. És ahogy a *Nőkről, Nőknek* szóló Ferenczi Enikő előadása, abból mindenki töltekezhetett, vagy kapaszkodót talált, ha erre volt szüksége. Hallhattuk, hogy mennyire fontos a párbeszéd: a családban vagy párkapcsolatban, bármilyen helyzetben megoldást jelenthet. Ezt jó lenne minél többször gyakorolni is.

• **A székelyudvarhelyi kör éves nőszövetségi közgyűlésre is május 5-én került sor Székelyderzsben.**

Itt több mint 100 unitárius asszony jelent meg 20 egyházközségből. „Fontos eseménynek számít ez a vándorközgyűlés, hiszen minden évben alkalom adódik az unitárius asszonyok találkozására, tapasztalatcseréjére, beszélgetésre, barátságok kialakulására és ismereteink bővítésére. Jó alkalom volt ez a találkozó arra, hogy megismerkedjünk közelebbről a világörökség részének számító székelyderzsi templommal, láthassuk a szép freskókat, és megismerhessük a templom történetét” – írja *Blénassy Jolán* bevezetőjében. „György Izabella titkári beszámolójából megismerhettük azokat a jelentős eseményeket, amelyeket az unitárius nőszövetségek szerveztek az elmúlt év folyamán. Változatos tevékenységek zajlottak, amelyeket szociális, kulturális, hagyományörző, nevelő céllal valósítottak meg minden egyházközségben. Elhangzott a homorodújfalvi asszonyok tojásfesztyújáról, valamint a székelyudvarhelyi belvárosi egyházközségben szervezett október hónapi szépkorúak kö-

szöntése programjáról szóló beszámoló. (...) Az ünnepi hangulatot emelte a vándorabrosz átadása, a Kornis Kata asszonykórus szereplése, Székely Kinga Réka ünnepi beszéde, amelynek alap gondolata „Az ember lelke elviseli a szenvedést, de ha a lélek összetörik, azt el lehet-e hordozni” (Péld 18,14). Szalai Zsuzsa pszichológus előadása is az elhangzott példabeszéd megerősítését szolgálta.

• **Május 12-én Bölönben zajlott le a háromszék-felsőfehéri egyházkör nőszövetségének köri közgyűlése.** Itt 16 nőszövetségből összesen 83 küldött vett részt. Az eseményről *Andorkó Rozália* vargasi tiszteletes asszony küldött beszámolót: „A bölöni nők, mint kitűnő házigazdák, szendviccsele, kaláccsal, kávéval, teával fogadták a vendégeket. (...) A közgyűlés fontos mozzanata volt az összesített beszámoló felolvasása, ami az egyletek évi munkáját tükrözi. Az istentiszteleten a lélek gyümölcseiről hallhattunk be-

szédet. A szolgálatot Molnár Imola gyakorló teológiai hallgató, a kántori teendőket Fekete Judit tiszteletes asszony végezte. A vándorabrosz átadása a köri közgyűlések egyik meghitt mozzanata volt, amikor a sepsiszentgyörgyi nőegyleti elnök átadta azt megőrzés végett a bölöni nőegylet elnökének. Vándorabroszunk az a köri jelkép, amelyet egy évig őriz a szószéken az az egyházközség, amely helyet adott a köri közgyűlésnek.” Ifj. Kozma Albert tiszteletes faluismertető előadása, az V–VIII. osztályos lányok verses-dalös összeállítás, a Bodoki Andrea pszichológusnő előadását követő kiscsoportos megbeszélés után került sor a közebedre. „Egymás munkájából merítve és lelkesedve térünk haza, hogy folytassuk, bővítsük, változattá tegyük azt a munkát, amit egyleteink felvállaltak a közösségi élet jobbítása érdekében, szüntelen szem előtt tartva egyik egyletünk mottóját: »A testvérszeretemben legyetek egymás iránt gyengédek, a tiszteltetésben egymást megelőzők, a szolgálatkészségben fáradhatatlanok, a lélekben buzgók: az Úrnak szolgáljatok.« (Róm 12,10)”

Egyletesnek lenni Sepsiszentgyörgyön

ALEXANDRU ANDREA

• Egy éve lesz annak, hogy a sepsiszentgyörgyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet tagja lettem. Amikor tavaly konfirmálás előtt megtartották a beavatót, nem gondoltam volna, hogy közel egy évre rá ennyi mindent kaphatok az egylettől.

Mára már azt a 18 embert, aki állandó tagja a csapatnak, a legjobb a barátaim közé sorolhatom, sőt inkább második családomnak is nevezném őket. Az elmúlt esztendő közös élményei hihetetlen módon összekovácsolták az új és régi tagokat. Mint tudjuk, a SEDFIE egy vidám kis csapat, amit az elmúlt egy év folyamán én meg is tapasztaltam: akármit szerveztünk, akárhová mentünk, vagy épp csak egy átlagos péntek este összegyűltünk, mindig a jó kedv és a móka volt ránk a jellemző.

Az egylet megmutatta számomra, hogy milyen összetartóak is tudunk lenni, ha akarunk: akár akkor, amikor a színjátszó-találkozóra való felkészülés okán minden nap gyakoroltunk, vagy éppen, amikor biciklitúrát, esetleg éppen sportnapot szerveztünk. De nem csak az egylet keretein belül tudtunk összetartóak lenni. A kicsiknek szervezett Bibliahéten vagy a karácsonyi és egyéb ünnepekre való készüléskor is ott sertetpertéltünk az egyházközösségnél.

Engem a sepsiszentgyörgyi egylet tanított meg az igaz és önzetlen felebaráti szeretetre és az emberekben való hitre. Hiszem azt, hogy a mi kis csapatunk továbbra is ilyen marad, noha az idén kiröpül a fészünkünkől 5 fiatal, akik nekivágnak a nagybetűs Életnek. De mi régi egyletesek, és remélhetőleg a közeljövőben hozzánk kerülő új tagok, megőrizzük azt, ami re ők megtanítottak, és tovább adjuk a szeretet lángját az egyletben mindenkinek, akinek szüksége lehet rá.

Mi már készülünk a színjátszóra!

KENDI KINGA

• Mint azt már majdnem mindenki tudja, minden évben megrendezésre kerül az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet egyik legnagyobb, legbulisabb rendezvénye, a *Színjátszó Találkozó*. Ez a rendezvény minden évben, pontosabban minden nyáron más-más településen kap helyet. Idén Magyarsárosé a megtiszteltetés, hogy ezt a hatalmas rendezvényt megszervezhesse. Immár második alkalommal ad otthont falunk a *Színjátszó Találkozónak*, mivel 1997-ben már szerveztek a magyarsárosi egyletes fiatalok egy ilyen rendezvényt. Ez már nagyon rég volt, akkor még csak a *II. Színjátszó Találkozó*nál tartott az ODFIE, míg idén már a XVI-ra várunk titeket.

Itt, Magyarsároson, már mindenki nagyon várja a rendezvényt, és reménykedünk abban, hogy a tavalyi létszámot, mely 400 személyre rúgott, legalább 450-re emelhetjük. Ennek mindenki örülne, és büszke lenne rá. A szervezkedést, bár még nem magas szinten,

már elkezdtük. Elindultunk, hogy listákkal körbejárjuk a falut, és körbekérdezzünk mindenkit, hogy tud-e majd szállást nyújtani pár fiatalnak a találkozó idejére. Még sokan nem adtak pontos, száz százalékig biztos választ, de lesz még ilyen alkalom nyár elején, amikor újra elindulunk majd a faluban „szállást kérni” a falunkba érkező fiatalok egy része számára. Ugyebár nehéz lenne minden jelentkező személyt háznál elszállásolni, ezért sokak örömére lesz egy *Sátortábornak* nevezett terület is, ahol a fiatalok egy helyen sátorozhatnak, s ahol mindig a legjobb a hangulat.

Sor került már egy gyűlésre is, amit az ODFIE elnökségének tagjai tartottak a magyarsárosiaknak, ahol átbeszéltük a *Színjátszó Találkozó* megszervezésének legfontosabb pontjait. A legjobb az egészben az volt, hogy a falubeliek felelete minden feltételre, elkészítendő dologra az volt, hogy „MEGLESZI!”. Természetesen már nagyon sok mindent előkészítettünk, pró-

báltuk a legtöbbet adni, hogy láthassák, mi mindenre fel vagyunk készülve, hogy odaállunk, és igazán várjuk már ezt a rendezvényt.

Persze a *Színjátzó Találkozó* legfontosabb részéről sem feledkeztünk meg, ami pedig nem más, mint a különböző falvakból és városokból érkező csoportok színelőadásai. Reméljük, minél többen érkeznek majd színdarabbal, és lesznek, akik szórakoztassák a népes közönséget. Mindenkinek szurkolunk, és sok sikert és türelmet kívánunk a színdarabok betanulásához.

Bízunk abban, hogy sok új arcot látunk majd, mert olyan egyletek tagjait is nagyon szívesen várjuk, akik még nem voltak ilyen rendezvényen, és még csak

most indult be az egyletes életük. Biztosak vagyunk benne, hogy egy ilyen rendezvény csak jót tenne nekik, mert ha egyszer megtapasztalják, hogy milyen is valójában az igazi egyletes élet, ők is részei szeretnének lenni ennek a csodának. És mi szívesen befogadunk mindenkit.

Befejezésképpen: mindenkit nagy-nagy szeretettel és tárt karokkal várunk a Magyarsáron megszervezendő XVI. ODFIE Színjátzó Találkozóra augusztus 2–6. között. Amit biztosíthatunk, az a fergeteges jókedv, eget rengető jó hangulat és sok-sok szeretet mindenki részéről.

Reméljük, minél többen találkozunk a nyáron!

Édesanyák hava

NAGY HENRIETTA

• Sok csodát rejteget számunkra ez a világ, és mi emberek részesei vagyunk a csodák alakulásának. Apró csodákat tehetünk a Földön, és ez a májusi hónap éppen alkalmas volt rá. *A májusi eső aranyat ér* – mondják, de aranyat érnek azok is, akik életet adtak nekünk, akik ápolnak, szerető karjaikba fogadnak minden nap, és akiket több ezer gyermek köszönt fel májusban. Igen, ők az Édesanyák! Számomra ez a hónap a gyermekekről, az anyákról, a fejlődésről szól, hiszen olyan rendezvényeken vettem részt, ami ehhez a témához kapcsolódik. Anyák Napja közeledtével vasárnap i iskolás gyerekeink előadtak egy rövid műsort templomunk piacán az édesanyák, nagymamák örömeire. A műsorban interaktív beszélgetés is volt, ahol a kicsik őszintén mondták el gondolataikat édesanyjukról. A tisztán csengő szavak a szülők lelkét simogatták és megtöltötték őket örömmel. Könnyek peregtek az arcokon, és ahogy ott álltam a gyermekek kezét fogva, Édesanyám arcát láttam, ahogy egykor Ő is hasonlóan nézett rám, amikor a verset szavaltam Neki. Most már virágpal és öleléssel köszöntöm Őt.

Az anya és gyermek kapcsolatának, szeretetének látványa tovább folytatódott a második alkalommal megrendezett Születés Hetén. Barátnőimmal segédkeztünk: amíg az anyukák tanácsokat kértek a hozzáértő szakemberektől, mi piciny gyerekeiket az udvaron sétáltattuk. Figyeltük nyugodt alvásukat és azt, amikor megéheztek, hogyan fakadt sírásra kicsi ajkuk. Ilyenkor édesanyjuk jött gyermeke megvigasztalására, és egy hang, egy szó is elég volt, hogy a sírás elhaladjon, és a csend, a nyugalom vegye át a hatalmat.

Ezen a héten egy másik érdekes esemény is volt, az *Órangyal-program*, ahol a szellemileg sérült gyermekekkel lehettünk egy pár órára. Önkéntesként mentünk, és barátokként jöttünk el az intézményből. Fesztettünk, játszottunk, és jól éreztük magunkat. Az elfogadás erőteljesen vett körül minket, és barátként tekintettünk egymásra.

A Születés Hetének utolsó két napján sok munka várt ránk. A gyerekek kézművesházban tölthették a napot, ahol várt rájuk a papírvágás, gyöngyfűzés, origamizás. De nem csak ők kézműveskedtek, hanem rajtuk is, mert voltak, akik arcfestéssel foglalkoztak, és ők varázsolták át a csodálatos gyerekarcokat. Kifestve kis pillangók, cicák és különféle ábrák keltek életre, és sugározták az örömet.

A születésfa avatása is érdekes pillanat volt, amikor négy pici kéz fogta meg a terítőt édesanyjuk segítségével, és leplezte le a táblát, amin a tavalyi év újszülöttjeinek a nevei voltak. Majd mi szórakoztattuk a babákat, akik édesanyjukkal vonultak fel a városra a születésfa avatására. Ez a program a gyerekekért volt, de az anyukák is részt vehettek számtalan érdekes és hasznos délutánon. Remélem, az év összes hónapja május lesz a szívünkben, hogy szüleinket, édesanyjainkat köszönthessük, és Isten áldását kérjük életükre!

Szóke nő (1.)

A szóke nő már egy félórája lapozza a szakácskönyvet, a férje megkérdezi:

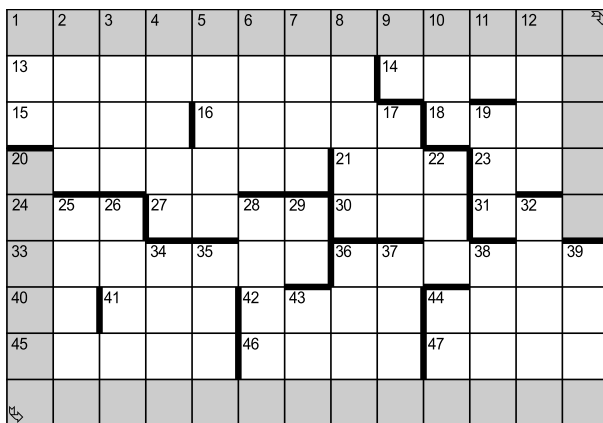
– Mit keresel abban a könyvben, szivi?

– ...! – felel a szóke. (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része. 13. Orosz

teniszező lány. 14. Nagy has. 15. Lenti helyen. 16. Német–lengyel határ-folyó. 18. Rossz bor. 20. Van ilyen orvosság is. 21. Mesealak az *Ezeregy éjszakából*. 23. Talál. 24. Fohász. 27. Lószín. 30. Mobil telefonos kód. 31. Sakkvilágbajnok volt (Mihail). 33. Kimerít, gyengít. 36. A nap negyede. 40. Strázsa. 41. Északi férfinév. 42. Beteget gondoz. 44. Csökken a víz szintje. 45. Aroma. 46. Huszár parancs. 47. Francia filmrendező.

Függőleges: 1. Marosvásárhelyi focicsapat volt, itt játszott Bölöni László. 2. Magyarországi megye és folyó. 3. Király ül rajta. 4. Csillagkép. 5. Lengyel város. 6. Vizimadár. 7. ... Montand, francia énekes volt. 8. Mar. 9. Opus, röviden. 10. Hálóban a labda. 11. YC 12. Svájci folyó. 17. Török fiúnév. 19. Varró mozdulatot tesz. **20. A poén befejező része.** 22. Kézzelel. 25. Magyar író volt (Sándor). 26. Iz. 28. Repül. 29. Latin „és”. 32. Papagáj-fajta. 34. Fundamentum. 35. Balkezes. 36. Magyar politikus, miniszterelnök is volt (Gyula). 37. Forma. 38. Matt. 39. Számszerű tény. 43. Amerikai költő, híres verse *A holló*. 44. Lenti helyre.

Szóke nő (2.)

Bemegy a szóke egy tekercs filmmel a fényképészetre:

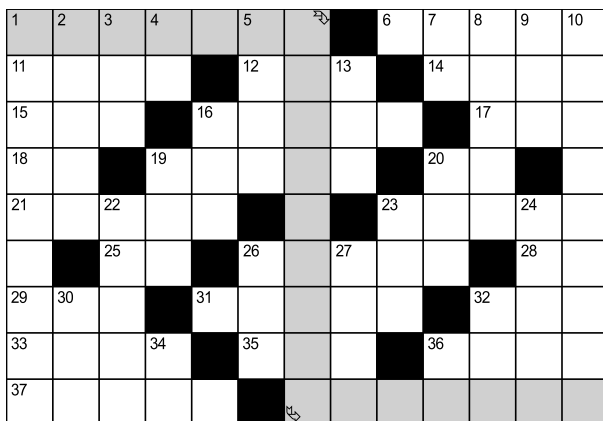
– Szeretnék egy-egy képet mindegyik felvételeből.

– 9x13? – kérdezi a fényképész.

– ...? – kérdez vissza a szóke. (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A vics poénja. 6. Egész része. 11. Vízi sportot űző. 12. Lapos. 14. A mókus rokona. 15. Lao-ce tana. 16. Látogatás. 17. Gubós növény. 18. Szibériai folyam. 19. Sütemény-féle. 20. Igekötő, népiesen. 21. A dinamit feltalálója. 23. Elborít. 25. Kutya háza. 26. Az ország, ahonnan valaki kivándorol. 28. Részben elzár! 29. Ilyen hamar? 21. Célzást rosszul értelmez. 32. Szántó eszköz. 33. Ázsiai állam, fővárosa Teherán. 35. Csigafajta. 36. Tengődik. 37. Támadás.

Függőleges: 1. Önrendelkezés. 2. Ruhadísz. 3. Mondat eleme. 4. Zokog az elején! 5. Petrozsény folyója. 7. Associated Press, röviden. 8. Bízik. 9. Lenti helyre. 10. Nagyképű. 13. Apró. 16. Gondol. 19. Kórházi osztály. 20. Duplán: halandza. 22. A bórsav sója. 23. Nem azt. 24. Kölcsönöz. 26. Kiáltás a bikaviadal alatt. 27. Idegen férfinév. 30. Bajt okoz. 32. Az orrához. 34. Nátrium vegyjele. 36. Középen leír!

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Bálint Róbert Zoltán szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Czire Alpár (fotó)
Gergely Noémi (ifjúsági oldal)
Szombatfalvi József (honlap)

Tördelés: **Virág Péter**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető:
kozlony.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítást:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhoz előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatja.

FORRAI TIBOR

„...hitünkéről ezáltal is bizonyságot tenni.”

Adorjáni Gyöngyvér nyugalmazott postatisztviselő (Sepsiszentkirály), **Alexandru Andrea** diák (Sepsiszentgyörgy), **Andorkó Rozália** tanárnő (Vargyas), **Andrási Erika** gyógypedagógus (Székelykeresztúr), **Bíró Attila** lelkész (Kökös), **Blénessy Jolán** (Székelyudvarhely), **Bodolai Gyöngyi** újságíró (Marosvásárhely), **Dimény Csilla Júlia** énekvezér (Alsófelsőszentmihály), **Dimény József** lelkész (Alsófelsőszentmihály), **Fártyu Ibolya** (Szentegyháza), **Fekete Levente** lelkész, egyházköri VEN-előadó (Nagyajta), **Furu Árpád** műemlékvédelmi szakmérnök (Kolozsvár), **Kendi Kinga** diák (Magyarsáros), **dr. Kovács Sándor** teológiai tanár (Kolozsvár), **Moldován Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Nagy Henrietta** diák (Székelykeresztúr), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy–Szászrégen), **Pálfi Ildikó** énekvezér (Sinfalva), **Péterfi Erika** (Küküllődombó), **Rácz Norbert** lelkész (Kolozsvár), **Sándor Krisztina** újságíró, politológus (Kolozsvár), **Simó Melinda** pszichológus (Homoródjánosfalva), **Szabó László** lelkész (Kolozsvár), **Székely Kinga Réka** lelkész (Homoródszentpéter), **Szentgyörgyi Ildikó-Tünde** tanítónő (Désfalva), **Váncsa Csilla** nőszövetségi elnök (Sepsikőröspatak)